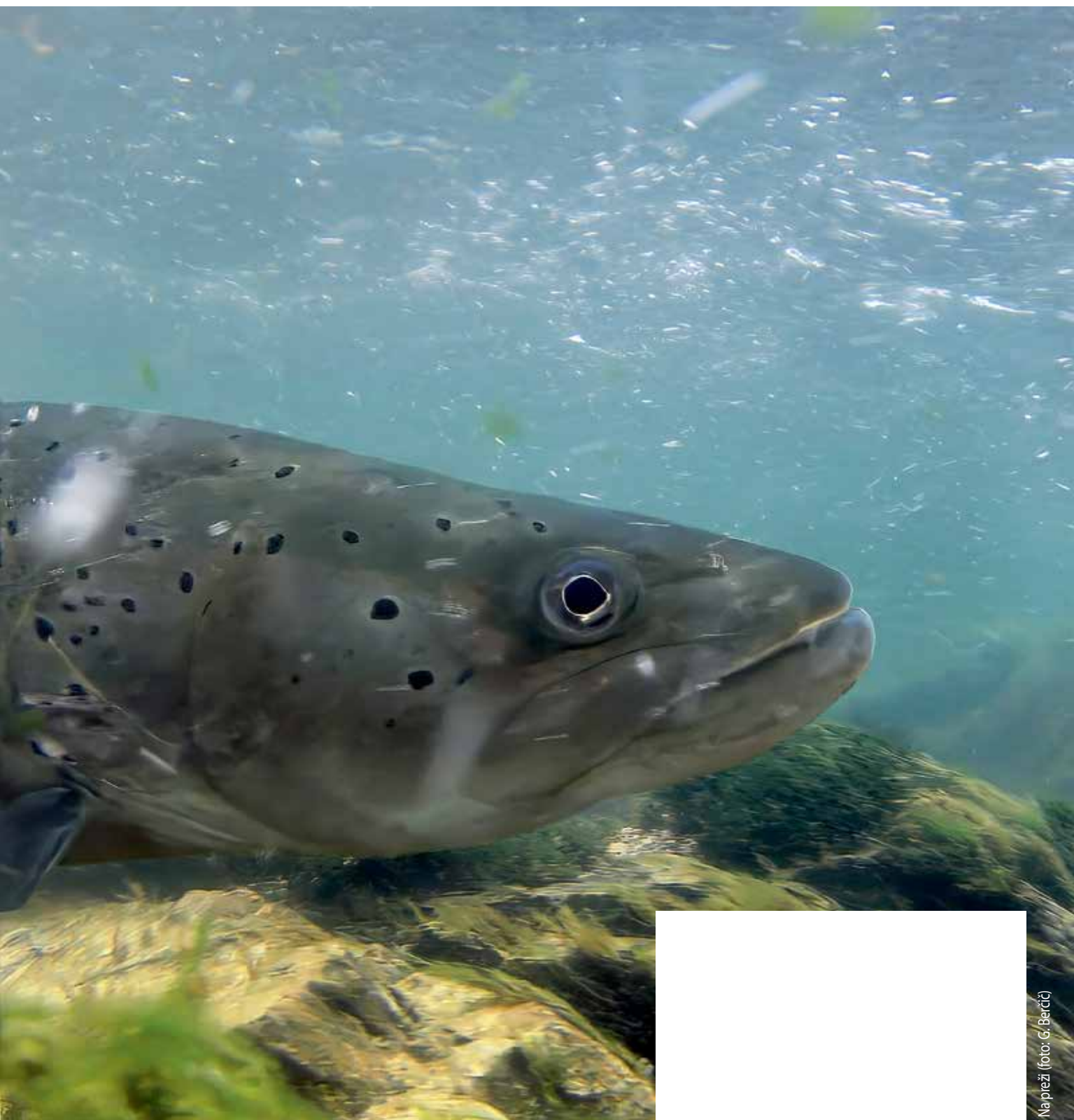

11

Ribič

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2024
LETNIK LXXXIII
ISSN 0350-4573

Napreži (foto: G. Berčič)

						SESTAVIL ROMAN KARNIČ- NIK	OTRO- ŠKO KOLO	ČUTNI ORGAN RIB	ANG. FILMSKI PRODU- CENT ARTHUR	ROMUN- SKI PISEC MIRCEA	TIBETA- NSKO GOVEDO
						PRŠILO					
						MEDV. VREČAR					
						GRŠKA ČRKA					
	MESTO V PREK- MURJU	BOLJŠE GOSTI- ŠČE	ARTUR	EKIPA, MOŠTVO	SKLENIT. ZAKONSK. ZVEZE EDO NOVAK						DOMAČA ŽIVAL
DUNAJ- SKO ZABA- VIŠČE						OLGA ČUK			AVT. OZ. DANSKE		
						ANTIČNO IME ZA CELJE			22 IN 4 ČRKA ABECEDA		
TEREN- SKO VOZILO							MITOLO- ŠKI JEZIK				
							LUČAJ				
DEL OBRAZA					KRAJ PRI ČRNOM- LJU GRŠKI PISEC					AVT. OZ. AVSTRUJE GL.MESTO SLOVENI- JE	
JANEZ TRDINA			MESTO NA POLJSKEM SHAKESPEA- ROV JUNAČ (KRALJ)						LEON VITANC USNEN TRAK ZA ČEZ RAMO		
	ALUMINIJ PREBIVA- LEC AFRIKE			POLOTOK V SZ FRANCIJI NEZNA- NEC							
ŠIROKA VELE- MESTNA ULICA							KANAL ZA ODVAJA- NJE DIMA	KEM. ZNAK ZA ZLATO PRIPO- VEDNA PESNITEV			GRŠKA BOGI- NJA
SLOV. PIONIR RIBIŠTVA IVAN						POMEMB. TEKMA KONJ SP. DEL PROSTO- RA					
DATOTEČ. FORMAT STISNJENE DATOTE- KE				KEM. ZNAK ZA KISIK ROCKO- VSKI ŽANR	SENZOR ANTIČNO RAČUNA- LO						
IVAN CANKAR			SLOVE- SNA PESEM SRBSKA IGRALKA EVA					MAJA JANČIČ AVANS, PREDU- JEM			
POP V SATIRI STEVA SREMCA				TROPSKI SADEŽ TERITO- RIALNA OBRAMB.							ENAJSTI JUDO- VSKI MESEC
ARHEO. NAJDIŠČE V INDIJI						RUSKA DRSALKA RODNINA					
NAPAD, NAVAL						SURO- VINA ZA ČOKO- LADO					

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja
Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 195.
Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen števil 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Telefon:
uredništvo: (01) 256 12 97
tajništvo: (01) 256 12 94
041 738 849
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE

RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:

Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si

sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si

tajništvo RZS
tajnistvo.rzs@ribiska-zveza.si

računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si

uredništvo glasila Ribič
glasiloricibic.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
Odgovorna urednica:
Nuška Božičnik

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik: Igor Kloboves

člani:
Egon Dolenc, Vladimir Mikec,
Jure Ušeničnik Schifferstein, Peter Weibl

ČASOPISNI SVET:
člani:
dr. Jože Ocvirk,
dr. Božidar Voljč

Lektoriranje: Alenka Ličen

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost.

Naklada: 11.000 izvodov

Priprava za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Glasiło sta sofinancirala Ministrstvo za kulturo RS in Fundacija za šport.

FS Fundacija za šport

Vsebina

RAZVEDRILO

Križanka 322

AKTUALNO

Preko rečnih ovir do ponovne poveztljivosti v porečju Donave

Mag. Igor Miličič, sekretar RZS 324

32. Mednarodni simpozij Evropske svetovalne komisije za ribolov v celinskih vodah in akvakulturo

Mag. Igor Miličič, sekretar RZS 326

Sestanek deležnikov za ohranitev ogroženih ribjih vrst in habitatnih tipov v krajinskem parku Ljubljansko barje

Vladimir Mikec 328

PRAVNI KOTIČEK

Ali znižanje koncesijske dajatve ribiškimi družinam, ki so jih prizadele poplave, res lahko predstavlja državno pomoč?

Anže Petrovič, univ. dipl. prav. 329

RIBIČI PIŠEJO

Volonterstvo

Jožef Smolej 333

SVETOVNA PRVENSTVA

Mladi ribiči Slovenije sedmi na svetu, svetovni prvaki Angleži

Jože Šmejc 334

Utrinki s Svetovnega mladinskega prvenstva v lovu rib z umetno muho

Ambrož Paljk 337

DRŽAVNA PRVENSTVA

Luka Pesjak je novi državni prvak med muharji

Jure Osolin 339

RIBOLOV

Ko listje odpade, ščuka napade

Toni Janežič 341

Lov cipljev

Vladimir Mikec 344

ZASLUŽIJO SI NAŠO POZORNOST

Naš ribiški prijatelj Luka Piškur je srečal abrahama

Jože Šmejc 348

REPORTAŽA

Ribolov z umetno muho na Rutland Water

Vladimir Mikec 351

V SPOMIN

Adolf Pipenbaher

Stanislav Demšar 354

Jernej Vodenik

354

MLADI RIBIČ

Ribolov v zmajevem revirju

Blaž Dominik 355

MUHARSKI KOTIČEK

Muharjenje z mokrimi muhami (2. del)

Tomaž Modic 357

RIBIČI KUHAJO

Šarenka z limeto in česnom na pari

Uredništvo 359

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Dopisnike prosimo, da svoje prispevke pošiljajo na e-naslov:
glasiloricibic.rzs@ribiska-zveza.si.

Rokovnik za leto 2024:

Ribič št.:	1, 2	3	4	5	6	7, 8	9	10	11	12
Prispevke oddati do	8. 1.	29. 1.	4. 3.	8. 4.	6. 5.	3. 6.	5. 8.	9. 9.	7. 10.	4. 11.

Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,

- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo.

Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi skladno s programsko zasnovo zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča.

ELEKTRONSKA OBLIKA GLASILA – če želite prejemati elektronsko obliko glasila, to sporočite tajniku vaše ribiške družine in prejemalec ga boste na vaš elektronski naslov.

Uredništvo

PREKO REČNIH OVIR DO PONOVDNE POVEZLJIVOSTI V POREČJU DONAVE

Dvodnevni seminar je organizirala mednarodna organizacija World Fish Migration Foundation (WFMF) v sodelovanju z inštitutom REVIVO.

Dr. Helmut Habersack iz Avstrije je izpostavil, da so bile nedavne katastrofalne poplave v tej državi bolj rušilne tudi zaradi primerov popuščanja jezov. Podnebne spremembe krepijo verjetnost ekstremnih vremenskih pojavov. Odstranjevanje jezov v donavskem porečju je pomembno za popolno (gor- in dolvodno) migracijo rib kot tudi za naravni prenos sedimentov. Dr. Simon Rusjan iz Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani je izpostavil, da bi pri odstranjevanju jezov lahko prišlo do kompleksnih hidromorfoloških sprememb, zato je treba vsako odstranjevanje jezov skrbno preučiti za vsak vodotok posebej. Treba je vedeti, da imajo obstoječi jezovi multifunkcijske lastnosti za pokrajino, v kateri so postavljeni. Velik problem v Sloveniji predstavlja pridobivanje zemljišč za poplavne površine. Dr. Marija Smederevac Lalić iz Srbije je izpostavila pomen rib kot odličnih bioindikatorjev stanja rek, kajti zdrave ribje populacije istočasno pomenijo tudi zdrave reke. V svojem življenjskem ciklu ribe lahko pokažejo spremembe vodnega ekosistema. Težava je v tem, da danes večina vzhodnoevropskih držav ponavlja identične napake na svojih vodotokih, kot so jih delale države EU pred desetletji. Valentina Bastino iz Evropske komisije je na predavanju opisovala pravne podlage za odstranjevanje prečnih ovir. Cilj Evropske vodne direktive je zagotoviti 25.000 km prosto tekočih vodotokov v državah članicah do leta 2030. Pri odstranjevanju vodnih vir človeškega nastanka je pomembno opredeliti, katere pregrade dejansko ne služijo več svojemu namenu in tako opredeljene prednostno odstraniti. Predpogoj za odstranjevanje odsluženih pregrad je dobiti podatke o vsej

Jez pri Nožicah, Radomlje

vodni infrastrukturi. Ravno pri pridobivanju podatkov vsi prisotni na posvetu izpostavljajo pomen t. i. občanske znanosti (*citizen science*), ki se kaže prek aplikacije *Barrier Track*. Treba pa se je zavedati tudi, da vseh možnih ekoloških rešitev renaturacije vodotokov ne moremo vpeljati v določen prostor zaradi objektivnih omejitev. Gospa Pao Fernandez Garrido iz WFMF je predstavila 10 let dela pri projektu odstranjevanja jezov po Evropi. Izpostavila je obstoj skoraj 1.200.000 prečnih pregrad rek, od katerih je vsaj 156 000 zastarelih. Odstranjevanje jezov prinaša pozitivne posledice, kot sta zmanjševanje izpusta toplogrednih plinov in upad pojavljanja alg – v Južni Koreji so bile oblasti primorane štiri pred kratkim postavljene jezove porušiti zaradi prekomernega pojava zelenih alg. Garrido je izpostavila, da so nekateri jezovi – zaradi svojih značilnosti kontinuiranega vrtninčenja vode takoj za jezo – lahko življenjsko nevarni za plavalce, kanuiste in druge izvajalce vodnih športov. Na primeru iz ZDA je bilo prikazano, da je več kot polovica prečnih pregrad v privatnem lastništvu. Le 3 % vseh pregrad služi za namene pridobivanja električne energije, velika večina pa jih je ostalina nekdanjega procesa industrializacije države. Danes ti jezovi ne služijo več nobenemu namenu, predstavljajo pa oviro za ribe in potencialno nevarnost za ljudi. Eden od glavnih vzrokov za odstranjevanje jezov so tudi visoki finančni stroški, potrebni za njihovo redno vzdrževanje.

Za Slovenijo je pomembno, da se pridobi jasen podatek o številu prečnih pregrad na slovenskih vodotokih. Uradni podatki kažejo na bistveno zaostajanje Slovenije za državami EU pri odstranjevanju različnih tipov prečnih

Prvi dan posveta - predstavitve referatov na FGG

Terenska predstavitev učinka poplav iz l. 2023 na Kamniški Bistrici pod Homškim hribom

pregrad na rekah. Tako je Francija v letu 2023 odstranila 156 prečnih pregrad od 15 držav EU, ki so v tem letu podrle vsaj eno takšno pregrado. Ekipa Inštituta REVIVO je na pilotnem primeru Notranjske Reke ugotovila veliko razliko med uradnim in dejanskim številom pregrad. Problem nastaja tudi zaradi neenotnih definicij prečnih pregrad v Sloveniji in v tujini. Pomembno se je tudi zavedati časovne komponente – številnim energetskim objektom, kot so MHE, bo leta 2032 poteklo uporabno dovoljenje. Glede na trenutno slovensko zakonodajo mora po koncu uporabnega dovoljenja lastnik energetskega objekta ali podaljšati uporabno dovoljenje ali pa objekt odstraniti in območje posega povrniti v prvotno stanje. Iz zaključne razprave prvega dne posveta, kljub prisotnosti poznavalcev naravovarstvene in vodarske stroke (ZRSVN, DRSV), ni bilo jasno, kakšen naj bi bil pravilen postopek odstranitve odslužene prečne pregrade - vodne ovire v Sloveniji, kar očitno kaže, da se utečena praksa iz držav EU pri nas še ni razvila.

Drugi del seminarja je predstavljal terenski ogled Kamniške Bistrice pri naselju Nožice pri Radomljah. Na tej lokaciji je postavljen jez, neprehoden za vodne organizme, prav tako pa je na isti lokaciji prišlo do poplav. Prisotni smo si lahko ogledali načrtovane poplavne površine na levem bregu reke, kjer bo po mnenju občinskih uradnikov vseeno treba zgraditi visok protipoplavni nasip za zaščito

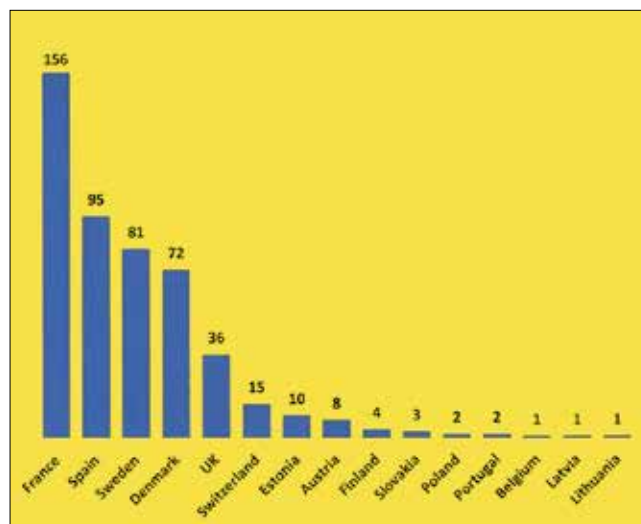

Figure 2: Number of removed barriers per country in 2023. Note: UK removals include 20 removals from England, 13 from Wales and 3 from Scotland

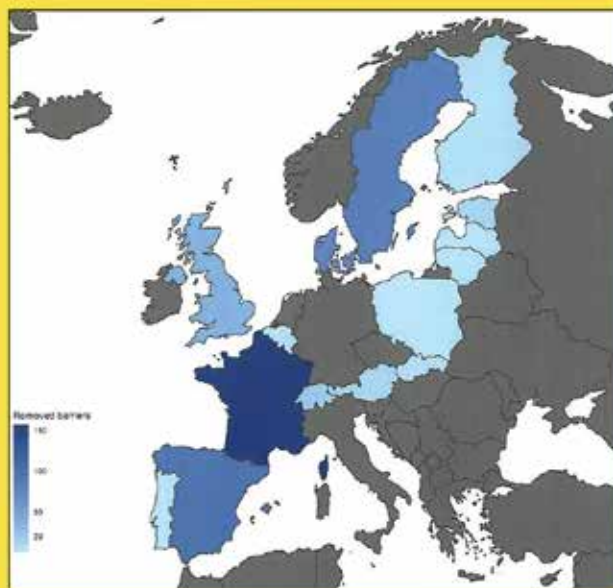

Figure 3: Map of European countries that reported barrier removals in 2023. Colour gradient refers to the number of removals per country. Note: barrier removals which took place in England, Scotland, Wales and Northern Ireland are considered under UK as a single unit

Napredek pri odstranjevanju jazu v letu 2023 (povzeto po: Dam removal Europe - World fish migration Foundation, str. 6.)

gosto poseljenega območja. Terenski ogled smo nadaljevali pod centralno čistilno napravo Domžale, ki ga je vodila dr. Polona Pengal skupaj z dr. Uršo Koce (DOPPS). Izpostavili sta, da je ta teren za ribe bolj prehodni zaradi manjšega števila jezov in da se ob podrtih bregovih naseljujejo ptice breguljke. Predstavili sta poplavno ravnico pod čistilno napravo, ki pa se uporablja za odlaganje odpadnega materiala, namesto da se jo pusti pri miru. Ključna ugotovitev terenske ekskurzije je bila, da ko reki pustimo možnost nemotene širitve, ji s tem istočasno bistveno zmanjšujemo njeno poplavno moč.

Pričujoči posvet je za Slovenijo, ki šele začenja z razmišljanjem o procesu odstranjevanja vodnih ovir, vsekakor dobrodošel. Dejansko pa bodo zgolj dogodki na terenu lahko pokazali, ali smo znali izkoristiti pridobljeno znanje kolegov iz Evrope in sveta o pomenu odstranjevanja (odsluženih) prečnih pregrad na vodotokih.

Besedilo in fotografije: mag. Igor Miličič, sekretar RZS

KOSTEVČ
WWW.KOSTEVČ.SI

Trgovina Kostevc
Trg zbora odposlancev 20
1330 Kočevje

STORM vabe za SULCA

Delovni čas: pon - pet 9:00 - 12:00 & 14:00 - 17:00, sob 9:00 - 12:00
G | 031 611 479 W | kostevc.si E | trgovina@kostevc.si

TRGOVINA KOSTEVČ | WWW.KOSTEVČ.SI

Foto: spletni viri

32. MEDNARODNI SIMPOZIJ EVROPSKE SVETOVALNE KOMISIJE ZA RIBOLOV V CELINSKIH VODAH IN AKVAKULTURO

V času od 7. do 11. 10. je bilo v Puli organizirano 32. mednarodno srečanje Evropske svetovalne komisije za ribolov v celinskih vodah in akvakulturo (EIFAAC). Na srečanju so bili prisotni tudi predstavniki Organizacije Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO). Tematike srečanja so bile mnogotere, predvsem pa so zadevale področje upravljanja tako ribiških revirjev kot ribogojnic.

Na posvetu 8. 10. 2024 sem bil kot predstavnik RZS prisoten na delavnici, ki je obravnavala vpliv kormoranovega plenjenja na ribje populacije v Evropi. Glavne teme delavnice so bile predstaviti zaključke uporabe 9. člena EU Direktive o pticah, uporabljene ukrepe za omejevanje vpliva kormoranovega plenjenja na države članice EIFAAC in izsledke zadnje ankete med članicami o možnih rešitvah. Diskusija se je zaključila s temo o pravnih možnostih odstranitve statusa kormorana kot zaščitene živalske vrste. Glavni govorniki so bili Raymon van Anrooy iz FAO, Ian Cowx iz Univerze v Hullu, VB, in dr. Niels Jepsen, Danska tehnična univerza, Danska.

Dejstvo je, da je Direktiva EU o pticah iz leta 1979 zelo uspešno zaščitila takrat ogroženo populacijo kormorana. Ta se je iz nekaj tisoč osebkov prelevila v populacijo preko milijona osebkov danes. Ta nedvomni naravovarstveni uspeh, kako zaščititi ogroženo živalsko vrsto, pa je s seboj prinesel tudi težave v obliki škode na ribjih populacijah. Populacija kormorana v

Evropi je zelo mobilna in se sezonsko seli na velike razdalje. Vprašanje se postavlja, ali je lahko trenutni sistem reševanja problema zgolj na ravni posameznih držav sploh učinkovit? Žal očitno ni.

Na primeru Danske je dr. Jepsen poudaril, da je danes kormoranovo plenjenje dokazano glavni vzrok upadanja populacij atlantskega lososa in drugih vrst rib. Načrt obnoviti migracijske poti lososov z renaturacijo rek tako propadajo, ker zelo malo lososovih mladice preživi na odsekih rek, kjer se kormorani množično pojavljajo. Ti se znajo odlično prilagoditi naravnim razmeram in dr. Jepsen je prikazal video, kako kormorani intenzivno iščejo ribe tudi v zelo majhnih vodotokih. Prav tako že dolgo ni več konflikt kormorani - ribe omejen zgolj na ribogojnice, ampak je vedno bolj očiten na odprtih vodah. To pomeni tudi upad prihodka iz naslova ribiškega turizma. Pri interpretaciji rezultatov mednarodne ankete se je jasno pokazala želja, da pride do vseevropske rešitve tega konflikta. V Evropi

EIFAAC

International Symposium
and 32nd Session

7–11 October 2024
Pula, Croatia

so zgolj tri države (Nizozemska, Norveška in Albanija), kjer relevantni deležniki ne prepoznavajo konflikta kormorani-ribe. Iz ankete se vidi, da je glavni razlog za poseg v populacijo kormorana zaščita ribjih populacij, najučinkovitejša metoda pa plašenje z odstrelom. Pri številu odstreljenih ptic prednjači Madžarska, katere zelo natančna poročila o izvajanju ukrepov za zaščito rib redno pošiljajo uradnikom v EU. Madžarski po številu odstreljenih kormoranov sledijo Nemčija, Švedska in Danska (Slovenija je na 16. mestu od 22 držav). Zanimivost je, da so se pojavili primeri, ko so kormorani postali tudi prenašalci virusa ptičje gripe.

Predstavniki ribogojškega sektorja v občinstvu so med razpravo povedali, da so danes tudi pod pritiskom zagotoviti zahteve za varovanje dobrobiti živali in morajo zato zagotoviti dobre pogoje za življenje rib v svojih ribogojnicah. Predstavniki iz Poljske je povedal, da se je tam populacija kormoranov v zadnjih desetih letih zelo povečala. To ugotavljajo tudi z novo metodo štetja ptic s pomočjo dronov. Opozorili so, da se v Evropi prav tako dviguje število populacije gosi in labodov, katerih vpliv zaradi hranjenja se že pozna v kmetijstvu. Predstavniki iz Madžarske je povedal, da glavno težavo predstavlja plenjenje kormoranov na velikih ribogojnih površinah v državi. Opaziti je, da kormorani ob selitvi iz področja Baltika in Z Evrope pozimi prihajajo na območje V Evrope in tamkajšnjih ribogojnic. Ribogojci od države dobijo povrnitev stroškov za nakup plašilnih sredstev in nabojev. Opaziti je, da vse več kormoranov tudi ostaja na novih lokacijah hranjenja čez celo leto, kar govori v prid izjemni prilagodljivosti kormorana pri iskanju plena. Predstavniki iz Francije je razočarano povedal, da se mu kot vodji ribiškega okoliša zdi, da so vsa dosedanja prizadevanja države za pridobivanje podatkov o posledicah konflikta kormorani - ribe zgolj pretveza za državno neaktivnost pri njegovem reševanju. Pomemben dejavnik je tudi zavedanje mnenja splošne javnosti, ki ne tolerira več ubijanja živali. Ribiški revirji posledično propadajo, raje jih najemajo za lov. Francoski predstavniki je tudi povedal, da z razočaranjem ugotavlja, da kljub temu da ima Francija ogromno znanstvenikov in uradnikov, ki naj bi spremljali število in vpliv kormoranov, pa na tem predavanju ni videl podatkov iz svoje države.

Ian Cowx iz Velike Britanije je v svojem delu predstavitve pokazal zgodovino razvoja konflikta kormorani-ribe zaradi dramatičnega dviga števila osebkov kormorana, katerih prehranjevanje je pripeljalo do konflikta na ravni varovanje ptic - varovanje rib. Splošno gledano je stanje populacije kormorana v Evropi dobro, stanje populacij rib pa ravno obratno - je slabo. EU komisija je 2008 pripravila postopek panevropskega

načrta za minimiziranje negativnih učinkov kormoranovega plenjenja na ribje populacije, ampak ta postopek zahteva soglasje večine subjektov v postopku. Izpostavil je, da v zadnjih letih primanjkuje podatkov o številu kormoranov po številnih državah EU niti si države medsebojno ne izmenjujejo več podatkov o številčnosti populacij. Prav tako imajo evropske države različne načrte upravljanja s populacijo kormorana, ki je očitno še vedno v porastu. Denar za kompenzacije za škode, povzročene v akvakulturi, sicer obstaja, a je dostop do njega zelo težak. Dozdeva se, da EU plačuje odškodnine ne toliko v pomoč sektorju akvakulture, ampak bolj da zagotovi prehrano za kormorane. Cowx je v predavanju poudaril rabo dvojnih meril pri zaščiti ptic in pri zaščiti rib. Gosi bodo zaradi svojega vpliva na kmetijske pridelke dobile načrt upravljanja njihovih populacij, zakaj tak načrt ni možno pripraviti tudi za kormorane? Kot vse kaže, EU noče postaviti kormorana na seznam lovni vrst živali, čeprav obstajajo podobni primeri glede drugih zaščitnih živalskih vrst (npr. volk). Vsekakor je treba dobiti še več dokazov o vplivu konflikta kormorani - ribe, ne samo na podlagi bioloških parametrov, ampak tudi na področju družbeno-ekonomskega sektorja. Nujno potrebno je postaviti vseevropsko podatkovno bazo in bistveno več napora vložiti, da diskusija o problematiki kormorani - ribe pride tako med politike, naravovarstvenike in med splošno javnost.

Na moje vprašanje, ali obstajajo neizpodbitni znanstveni dokazi o vplivu kormoranovega plenjenja na ribje vrste, je dr. Jepsen odgovoril, da taki dokazi obstajajo in so bili tudi znanstveno preverjeni pa tudi ustrezni. Izpostavil pa je, da je v zadnjem času izostalo tako zbiranje kot analiza podatkov o kormoranih na ravni držav članic. Dejstvo je, da več zbranih relevantnih podatkov pomeni boljše možnost za pravilno odločanje o nadaljnjih postopkih glede kormorana in zaščite rib. Jepsen izpostavi, da so evropski politiki že trikrat volili za vseevropski plan načrt upravljanja populacije kormorana, težavo vidi v dosednji rigidnosti Evropske komisije, ki tega načrta dejansko ni hotela udeležiti.

Raymon van Anrooy je vodil diskusijo o možnostih umakniti kormorana s seznama zaščitnih vrst živali. Dejstvo je, da je ima kormoran status ogroženosti »least concern«, ker je dovolj osebkov v naravi in glede na to ima vrsta malo verjetnost izumrtja. Ključna ugotovitev je, da je postopek odstranitve kormorana z zaščitne rdeče liste IUCN praktično nemogoče doseči. Možno pa je doseči, skozi sicer dolgotrajen politično-odločevalski proces, da se kormorana doda na seznam lovni vrst živali.

Mag. Igor Miličić, sekretar RZS

SESTANEK DELEŽNIKOV ZA OHRANITEV OGROŽENIH RIBJIH VRST IN HABITATNIH TIPOV V KRAJINSKEM PARKU LJUBLJANSKO BARJE

Tema sestanka, ki je potekal v začetku junija, je bila predstavitev stanja, dejavnikov ogrožanja in predlaganih ukrepov za izboljšanje stanja platnice, sulca in habitatnega tipa bodočega kohezijskega projekta, ki ga bo izvajal Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje v partnerstvu z Zavodom za ribištvo Slovenije ter ribiškima družinama Barje in Vrhnika, ki sodita v Krajinski park Barje.

Na sestanku so obravnavali stanje in ukrepe za izboljšanje habitatov sulca, platnice ter habitatnega tipa Naravna evtrofna jezera z vodno vegetacijo zvez Magnopotamion ali Hydrocharition (HT 3150) na Ljubljanskem barju. Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje (JZ KPLB) bo v partnerstvu z Zavodom za ribištvo Slovenije (ZZRS) izvajal ukrepe v okviru bodočega kohezijskega projekta. Glavni cilj projekta je izboljšanje stanja ohranjenosti habitatov vrst in habitatnih tipov Natura 2000 območja Ljubljansko barje, ki niso v ugodnem stanju ohranjenosti. Projektne aktivnosti bodo potekale na vsaj 100 hektarjih površine, pri čemer se načrtuje obnova drstišč sulca in platnice na Iščici, pritokih Ljubljanske ter ribniku Strahomer. Poleg tega bodo izvedli ukrepe za izboljšanje stanja habitatnega tipa HT 3150 na ribnikih v Dragi. Predstavniki ZZRS so izrazili pomisleke glede pravice do upravljanja z ribniki v Dragi s strani JZ KPLB, vendar je direktor JZ KPLB zagotovil, da imajo vsa pooblastila za to. Na sestanku so tudi predstavniki Ribiške družine Barje (RD Barje) in Ribiške družine Vrhnika (RD Vrhnika) predstavili svoje predloge ukrepov za izboljšanje stanja sulca in platnice na Ljubljanskem barju, ki bi bili izvedljivi v štirih letih. Med predlogi so obnova jezov na Iščici, dodatno obogatitev drstišča sulca v reki Iščici s prodom ter gradnja lagune oz. rastlinskega usedalnika mulja za čistilno napravo. Tudi na vodotokih Borovniščica, Ljubija, Bistra, Retovje, Mala Ljubljanska

Udeleženci sestanka

in Podlipščica je treba očistiti zarast in odstraniti mulj za izboljšanje prehodnosti. Dela je veliko, seveda pa je vse odvisno od finančnih sredstev.

Besedilo in fotografija: Vladimir Mikec

Foto: spletni viri

§ ALI ZNIŽANJE KONCESIJSKE DAJATVE RIBIŠKIM DRUŽINAM, KI SO JIH PRIZADELE POPLAVE, RES LAHKO PREDSTAVLJA DRŽAVNO POMOČ?

Na spletnih straneh Ribiške zveze Slovenije je bil v septembru 2024 objavljen odziv Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Direktorata za hrano in ribištvo – sektor ribištvo, na temo plačevanja koncesijske dajatve za v poplavah prizadete ribiške družine. Iz odgovora Ministrstva gre povzeti, da je razlog za neusklajenost stališč v zvezi s sklenitvijo aneksov h koncesijskim pogodbam, s katerimi bi opredelili pogoje za znižanje koncesijske dajatve v primeru višje sile, v tem, da bi ukrep delne ali celotne oprostitve plačila koncesijske dajatve lahko predstavljal državno pomoč. Ministrstvo je zvezo obvestilo o tem, da je 14. avgusta 2024 na Stalno predstavništvo Republike Slovenije v Bruslju naslovilo prošnjo za posredovanje pri organizaciji sestanka z odgovornimi pri Evropski komisiji, kjer bi nadaljevali razprave o rešitvi situacije glede oprostitve plačila koncesijskih dajatev oškodovanim ribiškim družinam.

Pojem državne pomoči

Preden lahko odgovorimo na vprašanje, o tem ali znižanje koncesijske dajatve lahko predstavlja državno pomoč oziroma pravilneje nedovoljeno državno pomoč, je treba odgovoriti na vprašanje, kaj državna pomoč sploh je oziroma katera ravnanja države pomenijo državno pomoč ter kdo je lahko prejemnik državne pomoči. Ob pregledu pravnih virov in vladnih internetnih strani lahko hitro ugotovimo, da se je na tem področju treba osredotočiti na evropsko zakonodajo, predvsem evropske pogodbe. V slovenskih predpisih je definicijo državnih pomoči mogoče najti v Zakonu o spremljanju državnih pomoči (ZSDrP), ki državno pomoč definira kot izdatek in zmanjšani prejemek države oziroma občine, ki pomenijo korist za prejemnika pomoči in mu tako zagotavljajo prednost pred konkurenti in so namenjeni za financiranje in sofinanciranje programov v institucionalnih enotah, ki se ukvarjajo s tržno proizvodnjo blaga in storitev z namenom zagotavljanja določene kon-

kurenčne prednosti, kot to opredeljuje 87. člen Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti.

Pogodba o delovanju Evropske unije (v nadaljevanju: Pogodba) v 107., 108. in 109. členu opredeljuje temeljna pravila na področju državnih pomoči v Evropski uniji.

Na podlagi prvega odstavka 107. člena Pogodbe je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva z notranjim trgov, kolikor prizadene trgovino med državami članicami.

Iz navedenega sledi, da niso vse državne pomoči tudi nezdružljive z notranjim trgov Evropske unije. V drugem odstavku 107. člena Pogodbe je tako med drugim izrecno določeno, da je z notranjim trgov združljiva pomoč za povrnitev škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izjemni dogodki.

Znižanje oziroma začasna oprostitev koncesninske dajatve za ribiško upravljanje iz razloga višje sile zaradi poplav v avgustu 2023 bi tako lahko predstavljalo ukrep, ki je združljiv z notranjim trgov, v kolikor takšen ukrep tolmačimo kot pomoč za povrnitev škode, ki izvira iz naravne nesreče.

Menim, da je pri vprašanju plačevanja koncesnine za ribiško upravljanje v zvezi z vprašanjem državnih pomoči treba izhajati predvsem iz Zakona o sladkovodnem ribištvi (ZSRib), ki določa, da ribiško upravljanje obsega: programiranje, izvajanje ukrepov za ohranjanje ugodnega stanja rib, trajnostno rabo rib, vodenje predpisanih evidenc in poročanje, strokovno usposabljanje ribičk oziroma ribičev, izvajanje nadzornih nalog ribiško-čuvajske službe, izvajanje nalog in aktivnosti ob poginih rib ter druge, za ribiško upravljanje pomembne naloge.

Za razumevanje pojma državnih pomoči pa je zlasti pomemben dokument Obvestilo Komisije o pojmu državne pomoči po členu 107(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljevanju: Obvestilo Komisije), ki pojem državne pomoči ob vključitvi stališč obeh sodišč Unije podrobneje pojasnjuje. Obvestilo Komisije pojem državne pomoči pojasnjuje z uporabo naslednjih sestavnih elementov, in sicer: obstoj podjetja, pripisljivost ukrepa državi, financiranje ukrepa iz državnih sredstev, dajanje prednosti, selektivnost ukrepa in njegov vpliv na konkurenco in trgovino med državami članicami.

Pojem podjetja

Skladno z zgoraj navedenim se pravila o državni pomoči uporabljajo le, kadar je upravičenec ukrepa »podjetje«. Na tem mestu gre poudariti, da je pojem podjetja – kar zadeva državne pomoči – precej širok, saj poleg gospodarskih družb (delniška družba, družba z omejeno odgovornostjo itd.) lahko obsega tudi druge oblike združevanja. Podjetje je tako lahko tudi subjekt, ki je po nacionalnem pravu razvrščen med združenja ali športne klube, ali pa društvo, a ga je kljub temu morda treba obravnavati kot podjetje v smislu prvega odstavka 107. člena Pogodbe, kolikor izvaja gospodarsko dejavnost, tj. v obsegu kot na trgu ponuja blago in storitve.

Pomembno je tudi, kateri del subjekta je tisti, ki opravlja gospodarsko dejavnost, saj je možno tudi stališče, da se del subjekta, ki ne opravlja gospodarske dejavnosti, v zvezi z državnimi pomočmi ne obravnava kot podjetje. Prav tako za pojem podjetja ne bo bistveno, ali je ustanovljeno z namenom ustvarjanja dobička ali pa gre za nepridobiten namen delovanja. Razvrstitev subjekta med podjetja je tako vedno odvisna od konkretne dejavnosti, ki ga izvaja. Subjekt, ki opravlja gospodarske in negospodarske dejavnosti,

se obravnava kot podjetje le v povezavi z gospodarskimi dejavnostmi.

Vprašati se je torej treba, ali ribiške družine kot društva, katerih namen je že po Zakonu o društvih nepridobiten, izpolnjujejo vse kriterije za pojem podjetja v smislu državnih pomoči, predvsem ali opravljajo gospodarsko dejavnost v smislu Pogodbe, tj. ali na trgu ponujajo blago ali storitve.

Iz Obvestila Komisije izhaja, da je razlikovanje med gospodarskimi in negospodarskimi dejavnostmi do neke mere odvisno od političnih odločitev in gospodarskega razvoja v vsaki posamezni državi, ki je članica Evropske unije, zato vnaprej ni mogoče oblikovati seznama dejavnosti, ki nikoli ne bodo gospodarske, vendar pa obvestilo izrecno navaja, da se nekatere dejavnosti, povezane s kulturo in ohranjanjem kulturne dediščine ter ohranjanjem narave, lahko organizirajo nekomercialno in so zato lahko negospodarske narave.

Javno financiranje teh dejavnosti zato ne pomeni nujno državne pomoči.

Ključen razlikovalni element je v tem, da morajo biti te dejavnosti najširši javnosti dostopne brezplačno, izpolnjevati izključno socialni in kulturni namen, ki je negospodarske narave. Pri tem tudi obveznost udeležencev, ki je v plačilu določenega denarnega prispevka, ki krije le delček dejanskih stroškov, ne spremeni negospodarske narave navedene dejavnosti, saj ga ni mogoče obravnavati kot dejansko plačilo za opravljeno storitev. Nasprotno pa gre pri dejavnostih, ki se večinoma financirajo s plačili obiskovalcev ali uporabnikov ali z drugimi komercialnimi sredstvi (tudi če gre za dejavnost ohranjanja narave ali dejavnosti s področja kulturne dediščine), za gospodarske dejavnosti.¹

Glede na zgoraj navedeno lahko ugotovimo, da ribiške družine v zvezi z nekaterimi svojimi dejavnostmi lahko opredelimo kot podjetje v okviru pravil o državnih pomočeh, zlasti kadar bo šlo za upravljanje ribogojnice in prodajo rib iz ribogojnice, upravljanje manjšega gostinskega lokala v sklopu ribiškega doma, upravljanje s komercialnim ribnikom ipd. Prodaja rib, pijače, hrane ter s tem povezanih storitev namreč že po definiciji sodi na področje dejavnosti, ki se ponujajo na trgu in gre tako za opravljanje gospodarske dejavnosti.

Precej bolj vprašljivo pa je, ali je tudi v dejavnostih, ki sicer spadajo v ribiško upravljanje, mogoče prepoznati ponujanje blaga ali storitev na trgu. Še najbližje se temu pojmu približa ukrep trajnostne rabe rib, ki obsega izvajanje ribolova v obsegu, ki je skladen z zakonom, vendar bo v tem primeru lahko bistveno vprašanje, ali nakup ribiške karte morda ne predstavlja zgolj neznatnega prispevka uporabnika, ki pokrije zgolj majhen, neznaten del stroškov, povezanih z ribiškim upravljanjem in ga ni mogoče obravnavati kot dejansko plačilo za opravljeno storitev. Pri tem poudarjam, da takšna ocena ne more biti pavšalna, temveč bi argumentacija te okoliščine morala biti pripravljena na podlagi temeljite ekonomske analize.

Ob upoštevanju pojasnil Obvestila Komisije menim, da gre pri ribiških družinah za subjekte, ki v večji meri opravljajo dejavnosti, ki so negospodarske in pri tem ne gre za ponujanje blaga ali storitev na trgu ter gre tudi za izpolnjevanje namena varstva in ohranjanja narave. Del dejavnosti ribiških družin pa bi lahko ustrezal kriteriju ponujanja blaga oziroma storitev na trgu in bi ribiške družine zato samo delno lahko šteli za podjetje v smislu 107. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije. Pri tem pa bi bilo lahko pomembno tudi vprašanje, ali je obveznost plačevanja koncesnine povezana z dejavnostmi, ki sodijo na področje opravljanja gospodarske dejavnosti.

¹ 7–37. odstavek Obvestila Komisije.

Z vprašanjem naslednjega kriterija, tj. pripisljivost ukrepa državi, se v okviru tega prispevka ne bomo podrobneje ukvarjali, saj je ukrep brez dvoma pripisljiv državi, če je izveden s strani državnega organa. V konkretnem primeru pa bi bil ravno državni organ tisti, ki bi kot stranka podpisal aneks h koncesijski pogodbi oziroma se odpovedal delu svojih prihodkov iz naslova pobranih koncesnin. V nadaljevanju se bomo zato posvetili vprašanju, kdaj ukrep države pomeni financiranje iz državnih sredstev.

Financiranje ukrepa iz državnih sredstev

Državno pomoč v smislu prvega odstavka 107. člena Pogodbe lahko pomenijo samo prednosti, ki se dodelijo neposredno ali posredno iz državnih sredstev. Prenos državnih sredstev se lahko kaže v različnih oblikah in ni treba, da se opravi pozitivni prenos sredstev, zadostuje že odpoved prihodkov, ki bi sicer bili plačani državi.

V zvezi s tem je mogoče ugotoviti, da bi sklenitev aneksa h koncesijski pogodbi, katerega vsebina bi bila zmanjšanje koncesijske dajatve, lahko predstavljala prenos državnih sredstev, v obliki odpovedi prihodkom še zlasti, če bi bil dogovor opredeljen za nazaj, torej za že zapadle obveznosti plačila koncesnine, ki so že nastale.

V vsakem primeru gre za prenos državnih sredstev, če v določenem primeru javni organi ne zaračunavajo običajnega zneska v skladu z njihovim splošnim sistemom za dostop do javnega prostora ali naravnih virov ali za odobritev nekaterih posebnih ali izključnih pravic.

V teh primerih pa bo ključno ugotoviti tudi, ali država poleg svoje vloge upravitelja javnih sredstev deluje kot regulator, saj se država v teh primerih lahko zakonito odloči, da ne poveča prihodkov do največje mere, čeprav bi jih lahko, pri tem pa ostaja izven področja uporabe pravil o državnih pomoči pod pogojem, da so vsi subjekti obravnavani v skladu z načelom nediskriminacije in da obstaja tesna povezava med doseganjem regulativnega namena in odpovedi prihodkom.²

Glede na to, da je skladno s 7. členom Zakona o sladkovodnem ribištvu upravljanje rib v pristojnosti države ter Vlada Republike Slovenije predpiše ribje vrste, ki so predmet ribolova, je mogoče zavzeti stališče, da na področju sladkovodnega ribištva država deluje kot upravitelj javnih sredstev, saj prejema denarna sredstva iz naslova pobranih koncesnin, prav tako pa nedvomno deluje tudi kot regulator, saj je upravljanje rib v celoti v njeni pristojnosti. V konkretnem primeru bi tudi odpoved prihodkom lahko zasledoval cilj regulatornega namena oziroma bil z njim neposredno in tesno povezan, saj Zakon o sladkovodnem ribištvu opredeljuje naslednje cilje države na področju sladkovodnega ribištva: doseganje celostnega načrtovanja in upravljanja rib na teritorialno zaokroženih območjih, omogočanje trajnostne rabe rib in etike ribolova ter načrtovanje, pospeševanje in nadzor gojitve rib za porabljanje voda.

V zvezi s poplavi iz avgusta 2023 ter posledicami poplav pa se tako odpira tudi vprašanje, ali gre pri upravljanju rib v prizadetih vodah res še vedno za naravni vir, za katerega bi država lahko zaračunala do tedaj običajen znesek in bi res šlo za odpoved običajnemu znesku koncesnine.

Dajanje prednosti

Ukrep državne pomoči mora biti v tem, da podjetju omogoča določeno prednost. Prednost v smislu prvega odstavka 107. člena Pogodbe je vsaka gospodarska korist, ki je podjetje ne bi moglo pridobiti pod običajnimi tržnimi pogoji, brez posredovanja države. V zvezi s pridobitvijo koristi je po-

memben le učinek ukrepa na podjetje, ne pa vzrok ali cilj posredovanja države.

O prednosti lahko govorimo takrat, kadar se finančni položaj podjetja izboljša zaradi posredovanja države, in sicer pod pogoji, ki so drugačni od običajnih tržnih pogojev. To pa je predmet posebne presoje, in sicer se finančno stanje podjetja po ukrepu primerja z njegovim finančnim stanjem, če ukrep ne bi bil sprejet.

Za pojem državne pomoči ni pomembna samo dodelitev pozitivne gospodarske prednosti, temveč lahko predstavlja prednost tudi razbremenitev gospodarskega bremena. To zajema vse primere, v katerih so gospodarski subjekti oproščeni stroškov, ki so neločljivi del njihovih gospodarskih dejavnosti. Zajema tudi primere, v katerih nekaterim subjektom ni treba prevzeti stroškov, ki jih imajo običajno drugi primerljivi subjekti v okviru določenega pravnega reda, ne glede na negospodarsko naravo dejavnosti, na katero se stroški nanašajo.³

V zvezi z morebitnim zmanjšanjem koncesnin bi bilo treba ugotoviti, ali bi tak ukrep dejansko prinesel kakršnokoli gospodarsko prednost oziroma korist, ki je ribiške družine ne bi mogle pridobiti sicer pod običajnimi tržnimi pogoji. Menim, da bi bilo pri tem treba upoštevati, da je vsaj vprašljivo, ali gre zaradi posledic poplav še vedno za upravljanje naravnega vira iste kakovosti (npr. vodotok, ki ima izredno zmanjšano ribjo populacijo).

Selektivnost ukrepa

Državni ukrep mora dajati prednost »posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga«, da se lahko uvršča na področje uporabe prvega odstavka 107. člena Pogodbe. Zato v okvir pojma pomoči ne moremo uvrstiti vseh ukrepov, ki dajejo prednost gospodarskim subjektom, ampak samo tiste, ki dajejo selektivno prednost posameznim podjetjem ali kategorijam podjetij ali posameznim gospodarskim sektorjem.

Ukrepi, ki se splošno uporabljajo in ne dajejo prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, ne spadajo v področje uporabe navedenega člena Pogodbe.

Niti veliko število upravičenih podjetij, ki lahko vključuje celo vsa podjetja v posameznem sektorju, niti raznolikost in velikost sektorjev, ki jim ta podjetja pripadajo, niso zadosten razlog za ugotovitev, da je ukrep države splošni ukrep ekonomske politike, če ne koristi vsem gospodarskim sektorjem. Dejstvo, da pomoč ni namenjena enemu ali več posebnim vnaprej opredeljenim prejemnikom, ampak je predmet vrste objektivnih meril, na podlagi katerih se lahko dodeli v okviru vnaprej določenih skupnih proračunskih sredstev nedoločenemu številu upravičencev, ki prvotno niso posamično opredeljeni, prav tako ne zadošča, da se postavi pod vprašaj selektivni značaj ukrepa.⁴

Glede na vse navedeno lahko ugotovimo, da bi državni ukrep, ki bi bil namenjen samo podjetjem s področja ribištva izpolnjeval kriterij selektivnosti ukrepa.

Vpliv na trgovino in konkurenco

Javna podpora podjetjem v skladu s prvim odstavkom 107. člena Pogodbe pomeni državno pomoč samo, če »izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga«, in le »kolikor prizadene trgovino med državami članicami«.

Za ukrep, ki ga dodeli država, velja, da izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco, kadar bi verjetno izboljšal konkurenčni položaj prejemnika pomoči v primerjavi z drugimi podjetji, s katerimi tekmuje. V praksi se na splošno

² 47-65. Odstavek Obvestila Komisije.

³ 66-72. odstavek Obvestila Komisije.

⁴ 117-119. odstavek Obvestila Komisije.

šteje, da gre za izkrivljanje konkurence v smislu 107. člena Pogodbe, ko država dodeli finančno prednost podjetju v liberaliziranem sektorju, kjer obstaja ali bi lahko obstajala konkurenca.

Javna podpora lahko izkrivlja konkurenco, tudi če podjetju, ki prejme pomoč, ne pomaga, da bi se širilo in povečalo tržni delež. Zadostuje, da pomoč podjetju omogoča, da ohrani močnejši konkurenčni položaj, kot bi ga imelo, če pomoči ne bi bilo. V tem smislu za to, da se šteje, da pomoč izkrivlja konkurenco, običajno zadošča, da pomoč upravičencu daje prednost s tem, da ga razbremeni stroškov, ki bi jih sicer imelo pri izvajanju tekočih poslov.

Opredelitev državne pomoči ne zahteva, da je izkrivljanje konkurence ali vpliv na trgovino znaten ali velik. Dejstvo, da je znesek pomoči nizek ali da je podjetje, ki prejme pomoč, majhno, samo po sebi ne izključuje, da pomoč izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco.

Javna podpora podjetjem pomeni državno pomoč v smislu prvega odstavka 107. člena Pogodbe le, kolikor »prizadene trgovino med državami članicami«. V zvezi s tem pa ni treba ugotavljati, ali pomoč dejansko vpliva na trgovino med državami članicami, ampak samo, ali bi pomoč lahko vplivala na navedeno trgovino.

Za javno podporo se lahko šteje, da bi lahko vplivala na trgovino med državami članicami, tudi če prejemnik ne sodeluje neposredno v čezmejni trgovini. Subvencije lahko na primer ohranjajo ali povečujejo lokalno ponudbo in tako otežujejo subjektom v drugih državah članicah, da bi vstopili na trg.

Javna subvencija, dodeljena podjetju, ki zagotavlja le lokalne ali regionalne storitve, pri čemer ne zagotavlja kakršnih koli storitev zunaj države izvora, lahko vseeno vpliva na trgovino med državami članicami, če lahko take storitve opravljajo podjetja iz drugih držav članic (tudi prek pravice do ustanavljanja) in ta možnost ni le hipotetična.

Vendar vpliv na trgovino med državami članicami ne sme biti zgolj hipotetičen ali domneven. Na podlagi predvidljivih učinkov ukrepa je treba ugotoviti, zakaj ukrep izkrivlja ali bi lahko izkrivljal konkurenco in ali lahko vpliva na trgovino med državami članicami.

Obvestilo vsebuje tudi primere situacij, v katerih je Komisija ugotovila, da ob upoštevanju posebnih okoliščin primera ni bilo verjetno, da bi javna podpora vplivala na trgovino med državami članicami, med primeri, ki so še najbližje načinu ribiškega upravljanja v Sloveniji, ki ga izvajajo ribiške družine, pa so tudi športni in rekreacijski objekti, ki jih uporabljajo lokalni uporabniki in ni verjetno, da bodo pritegnili stranke ali naložbe iz drugih držav članic.⁵

Sklepno

Poplave v avgustu 2023 so nedvomno predstavljale naravno nesrečo oziroma višjo silo, ki med strankami pogodbe odpira vprašanje ekvivalence terjatev, saj udeleženci dvostranskih pogodb praviloma izhajajo iz načela enake vrednosti vzajemnih dajatev. Prav tako se lahko pogodba ob soglasju strank tudi spremeni, če po sklenitvi pogodbe nastanejo okoliščine, ki otežujejo izpolnitev obveznosti ene stranke ali če se zaradi njih ne da doseči namena pogodbe in je pogodbo nepravilno ohraniti takšno, kakršna je. Menim, da je v zvezi s tem ključno odgovoriti na vprašanje, ali je po poplavah v vseh primerih še vedno pravično na enak način vrednotiti koncesijo za ribiško upravljanje. Ne nazadnje bi v podobnih razmerah udeleženci v tržnem gospodarstvu ukrepali podobno in bi eden od ukrepov lahko bil tudi v zmanjšanju oziroma prilagoditvi dajatev.

⁵ 185–198. odstavek Obvestila Komisije.

V tem pogledu bi država lahko, ob predhodni ekonomski analizi takšne odločitve, ravnala celo kot udeleženec v tržnem gospodarstvu in že iz tega razloga ne bi šlo za državno pomoč.

Glede na vse zgoraj navedeno bi znižanje koncesijske dajatve ribiškim družinam sicer lahko izpolnjevalo nekatere zgoraj obravnavane elemente državnih pomoči, saj gre pri tem vprašanju zagotovo za zmanjšanje prihodka države in s tem za prenos državnih sredstev. Ukrep bi bil tudi selektiven, saj bi bil namenjen samo določenim subjektom oziroma delu gospodarstva. Vendar pa je po drugi strani zelo vprašljivo, ali bi bili izpolnjeni tudi drugi elementi, ki morajo biti izpolnjeni, da lahko govorimo o državnih pomočeh v smislu 107. člena Pogodbe. Ali je ribiške družine v delu, za katerega plačujejo koncesije, res mogoče šteti za podjetje, tj., da gre pri tem za ponujanje blaga in storitev na trgu? Menim, da bi bilo pri odgovoru na to vprašanje treba upoštevati tudi elemente ribiškega upravljanja, kot je organiziranje ribiško-čuvajske službe, ki pomeni izvajanje javnega pooblastila in s tem izvajanje nalog države. Vse to so argumenti, ki govorijo v prid stališču, da ribiške družine niso podjetje v smislu pravil o državnih pomočeh.

Zaključimo lahko z mislijo, da gre pri ribiškem upravljanju v okvirih slovenskega sladkovodnega ribištva, ki je močno povezano z vsako posamezno lokalno skupnostjo, skoraj zagotovo tudi za področje, kjer ni verjetno, da bi bilo slednje zaupano v upravljanje podjetju iz druge države članice Evropske unije in iz navedenih razlogov tudi ni verjetno, da bi ukrep znižanja koncesnine ribiškim družinam, ki so jih prizadele poplave, lahko negativno vplival na trgovino med državami članicami oziroma da bi izkrivljal konkurenco na trgu. Iz navedenih razlogov menim, da ukrep znižanja koncesninske dajatve za tiste ribiške družine, katerih ribiški okoliši ležijo na območjih, ki so bila prizadeta zaradi vodne ujme, ne predstavlja ukrepa državne pomoči.

Anže Petrovič, univ. dipl. prav.,
član Komisije za pravna vprašanja RZS

Literatura:

Zakon o spremljanju državnih pomoči (Uradni list RS, št. 37/04, ZSDrP).

Prečiščena različica Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL C 326, 26.10.2012, p. 47–390).

Obvestilo Komisije o pojmu državne pomoči po členu 107(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (2016/C 262/01).

Zakon o sladkovodnem ribištvu (Uradni list RS, št. 61/06, ZSRib).

Foto: spletni viri

VOLONTERSTVO

Splošno je znano, da je volonterstvo nosilna dejavnost vseh klubov, pa naj bodo to gasilci, gorski reševalci ali različna društva, kot so športniki, rekreativci ali drugi klubi. Preveč jih je, da bi jih našteval.

Sam sem že vrsto let aktiven član ribiške družine. In na to sem ponosen. Priznam, da na volonterstvu sloni dejavnost društva. Žal nekaterih od njih nikoli ne omenjamo. So preveč skromni. Če jih organi in vodstva organizacij ne opazijo, ostanejo vedno neznani. To ni pravično!

Druga plat resnice pa je, da je volonterstvo vedno bolj redko. Večina želi vsaj nekaj zaslužiti. Roko na srce: ni pravično, da so vsi deležni vsega, dela pa samo nekaj zagnanih. K sreči imamo v naši ribiški družini še vedno dovolj članov, ki so pripravljeni aktivno sodelovati.

Pred vsako volilno skupščino ima vsako vodstvo družine največjo skrb, koga predlagati v nove organe. Obstoječi kadri prej ali slej ali omagajo, ostarijo ali pa imajo vsega »čez glavo«. Večinoma so deležni le kritike, največkrat tistih, ki izkoriščajo razne bonitete.

Vedno bolj resno postaja dejstvo, da bodo društva,

ki delajo neprofitno, usahnila. Volonterjev bo nekoč zmanjkalo! Ne morem se znebiti dejstva, da bodo npr. gasilci ali gorski reševalci nekoč prenehali delati. Sami skrbijo za opremo, žrtvujejo prosti čas za dobrobit drugih, pri tem pa imajo (včasih) kvečjemu le posluh delodajalcev. Država jim pogosto obdavi »profitno dejavnost«, s katero si zagotovijo opremo. Če bi morali poslanci in drugi državni uradniki obvezno opravljati tudi družbeno koristna dela, bi imeli do volonterstva drugačen, bolj prijazen odnos.

In kaj imajo od tega volonterji? V najboljšem primeru jih društvo skladno nagradi s priznanjem. Da, tudi to je nekaj. Tudi priznanje nekaj velja, čeprav zanj vedo le nekateri. Zavedati se moramo, da brez minulega dela zagnanih posameznikov mnogih organizacij danes ne bi bilo več. Zato vsaj spoštujmo te volonterje!

Jožef Smolej

MLADI RIBIČI SLOVENIJE SEDMI NA SVETU, SVETOVNI PRVAKI ANGLEŽI

Ko človek začuti, da je mlademu ribiču naklonjeno premalo pozornosti, ter samoiniciativno predlaga, da si mladi zaslužijo sodelovati na mednarodnem tekmovalnem prizorišču in celo vzame delo v svoje roke, si zasluži naše iskreno spoštovanje, mar ne?

Letošnje 37. svetovno prvenstvo mladih ribičev v lovu rib s plovcem je potekalo na brežini rečnega kanala Donava – Tisa – Donava v kraju Kajtasova Bela Crkva v Srbiji. Po zaslugi Janija Hauptmana (RD Brestanica-Krško), ki je rekel, da moramo našim mladim ribičem nameniti nekoliko več pozornosti in omogočiti, da tudi Slovenija sodeluje na omenjenem SP v Srbiji, se je mladim le ponudila priložnost sodelovanja na največjem mednarodnem športnoribolovno tekmovalnem prizorišču.

Ko se je Janiju uspelo dogovoriti s Petrom Jankovičem, s predsednikom tekmovalne podkomisije v LRP pri RZS, za odhod na omenjeno svetovno prvenstvo, je bilo treba zavihati rokave in takoj poprijeti za delo.

Jani Hauptman, idejni vodja in trener mladih tekmovalcev, nam je v prijetnem pogovoru zaupal: »Po uspešnem dogovoru z našim predsednikom Petrom Jankovičem, da se tudi Slovenija udeleži omenjenega SP – mladi, na katerem lahko sodelujejo tekmovalci U-15, U-20 in U-25, smo se dogovorili, da zaradi nezadostno razpoložljivega finančnega stanja tokrat odpeljemo v Srbijo reprezentanco tekmovalcev, ki tekmujejo v starostni kategoriji U-20. V sestavo delovno spremljevalne ekipe mi je uspelo pridobiti ribištvo naklonjene prijatelje, v kateri je delo vodje reprezentance prevzel Robert Šoštar (RD Novo mesto). Delo pomožnega trenerja je z zadovoljstvom sprejel Janez Kozole iz naše RD Brestanica Krško, sam pa sem se posvetil delu glavnega trenerja. Dogovorili in zastavili smo načrt dela in vse je potekalo

Vodno površino je prekrivalo rastlinje in s tem preprečilo normalno lovljenje rib.

Zarastlo vodno površino so si organizatorji prizadevali očistiti tudi z motornim plovilom.

Našo Slovenijo so na SP v Srbiji zastopali (z leve): Janez Kozole - pomočnik trenerja, Urban Mišica, Jani Hauptman - trener, Jernej Romih, Davorin Šoštar - ekonom in spredaj z leve: Žan Bastl, Julija Savšek, Klemen Rožič Šoštar in vodja reprezentance Robert Šoštar.

tako, kot mora. Trudili smo se trudili pridobiti donatorje, kar je bilo ključnega pomena pri premagovanju zahtevnega materialno-finančnega zalogaja. K sodelovanju nam je uspelo povabiti našega srbskega prijatelja – uspešnega športnega ribiča Marka Lazareviča, ki nam je v samo deset minut oddaljenem kraju od tekmovalnega prizorišča našel zeleno nastanitev, kar nam je veliko pomenilo,« z zadovoljstvom pove Jani in nadaljuje: »V zelo prijetnem razpoloženju, saj se je vse odvijalo tako, kot smo si želeli, smo se odpeljali na tekmovalno prizorišče in razočarani spoznali, da bo na tako, z vodnim rastlinjem poraščenem tekmovališču zelo

Uspešen ulov našega državnega prvaka in najuspešnejšega tekmovalca Urbana Mišiča z doseženim 4. mestom v sek. A je izjemen dosežek nastopa na SP v Srbiji.

Žan Bastl zna dobro loviti ribe, a potrebna je tudi športna sreča pri žrebu lovnega mesta.

Julija Savšek tudi z ulovom na treningu dokazuje, da si zasluži mesto v reprezentanci, v močni konkurenci fantov.

Jernej Romih se je razvil v izvrstnega tekmovalca, kar potrjuje že njegov drugi nastop v slovenski reprezentanci.

Klemen Rožič Šoštar je že osvojil 3. mesto na svetu v kategoriji U-20 (Radeče – Sevnica), a tokrat je narava »naredila svoje!«

zelo težko ribam ponuditi vabo, kaj šele voditi plovec, ki lahko pristane na porašeni vodni gladini, ki je skrita. Pojavilo se je množično negodovanje trenerjev in vodij reprezentanc ne glede na to, da so se organizatorji trudili vsaj nekoliko očistiti vodno površino. Tekmovalci in njihovi spremljevalci smo se trudili ter s pomočjo podmetalk in s podobnimi sredstvi, kot je na primer mali srpič, nameščen na daljšo palico, vsaj nekoliko očistiti lovno mesto, da je bilo možno delno izvajanje ribolova. V omenjenih pogojih so se naši tekmovalci in tekmovalka zelo trudili in tudi uspešno lovili tako imenovane »cvrgle«, a tu in tam so ulovili tudi male ploščiče, rdečke ali zelenike. Že sami treningi so potrdili naša pričakovanja, da bomo uspešno lovili ribe, saj je vsakodnevno tehtanje ulova vzbujalo zadovoljstvo in s tem dosego zelenega končnega uspeha. Za vabo smo lahko uporabljali vse po pravilniku tekmovanj v LRP, dovoljene so bile znane žive vabe, razen ličinke malega komarja z imenom »fuji«, a dovoljeno je bilo loviti na ličinko večjega komarja z imenom »verdevas«. Pred prvim finalnim dnevom tekmovanja smo se dogovorili za taktiko izvajanja ribolova, a pomemben je bil tudi žreb lovnih mest, saj slednja niso bila enakovredna zaradi poraščenosti. Tekmovalci naše reprezentance so se kar dobro znašli v zahtevnih pogojih in dosegli sledeče rezultate: v sektorju A je Urban Mišič osvojil 4. mesto s težo 1.695 g ujetih rib, zelo lep rezultat, in bil je naš najuspešnejši tekmovalac. V sektorju B je bil le za dve mesti slabši naš,

sicer izjemno uspešen tekmovalac Klemen Rožič Šoštar (3. mesto na SP – mladi Radeče – Sevnica), ki je bil šesti s težo 1.263 g; v sektorju C je Žan Bastl zasedel deseto mesto s t. 999 g in v sektorju D je Jernej Romih osvojil 9. mesto s težo 1.572 g ujetih rib; premagal je Portugalca, Poljaka, Slovac in Čeha. Po prvem finalnem dnevu tekmovanja se je Slovenija uvrstila na solidno 7. mesto med 14 državami udeleženkami in z optimizmom pričakovala drugi finalni dan tekmovanja v želji, da tekmovalci izboljšajo rezultat. Že pred prvim finalnim dnevom je bilo dogovorjeno, da najslabše uvrščenega tekmovalca prvega dne menja peto uvrščena tekmovalka letošnjega DP v LRP - mladi (U-20) prizadevna in uspešna tekmovalka, ki nastopa med fantovsko konkurenco, Julija Savšek, ki je že leta 2022 uspešno zastopala slovenske barve v kategoriji U-15 na SP Radeče - Sevnica. Seveda je Julija tudi tokrat z optimizmom, kot njeni sotekmovalci, in že težko pričakovala svoj nastop. A naslednji dan je sledilo veliko razočaranje, tako za Julijo kot njene sotekmovalce in za vse spremljevalce. Že po eni uri tekmovanja, po sklicu vodij tekmovanj, je bilo z dvigom rok (8 proti 6) izglasovano, da se zaradi problema neustreznih lovnih mest tekmovanje

Ekonom Davorin (četrti z leve) je znal poskrbeti za »lačne želodčke« naših reprezentantov.

Pomočnik trenerja Janez Kozole je z veseljem sodeloval pri delu z mladimi reprezentanti.

zaključili. Tako so za končno uvrstitev žal veljali le doseženi rezultati prvega dne tekmovanja,« sta nam v en glas razočarano poudarila trener Jani in Robert Šoštar, vodja reprezentance. S tako odločitvijo naši tekmovalci, v posamični kot ekipni konkurenci, tako niso imeli možnosti, čeravno so si to zelo želeli, izboljšati svoje uvrstitve dosežene prvega finalnega dne SP.

Na končni razglasitvi doseženih rezultatov posameznikov je Urban Mišica, naš aktualni državni prvak (U-20), osvojil 15. mesto na svetu, Klemen Rožič Šoštar je bil 24., Jernej Romih 33., Žan Bastl 39., a zaradi omenjenega prekinjenega tekmovanja drugega dne je Julija Savšek tokrat v vlogi rezervne tekmovalke, ki je menjala Žana, žal ostala brez končne uvrstitve.

Tako je ekipa Slovenije ostala na 7. mestu med 14 sodelujočimi reprezentancami, kar je vsekakor soliden dosežek! Zmagala je Anglija pred Italijo in Portugalsko, a pri tem je zanimivo, da je Slovenija slabše uvrščena od Hrvaške, a je za točko premagala domačine Srbe.

Ponosni tekmovalci naše države Slovenije (z leve): Urban Mišica (RD Novo mesto), Jernej Romih (RD Celje), Žan Bastl (RD Mozirje), Julija Savšek (RD Zagorje ob Savi) in Klemen Rožič Šoštar (RD Novo mesto).

Vodja reprezentance Robert Šoštar nam je o dogajanju na omenjenem SP povedal enako zgodbo kot trener Jani, a pri tem poudaril: »Najprej bi se rad zahvalil Janiju, da mi je zaupal vlogo vodje reprezentance, naši RZS za tvorno sodelovanje in pomoč pred samim odhodom na omenjeno SP, staršem reprezentantov za njihovo podporo, za njihov delež pri vzgoji izjemno prizadevno delavnih ter zelo kulturnih mladih naslednikov. Zahvaljujem se Janezu Kozoletu za neizmerno pomoč v vseh pogledih njegove prizadevnosti opravljanja razno raznih pomembnih del. Še posebna zahvala velja prijatelju Davorinu Šoštarju, ki je ne le najel kombi ter s tem omogočil prevoz opreme tekmovalcev, hrane in pijače, hvaležni smo mu tudi, da nismo bili ne lačni ne žejni, saj je na tekmovalni trasi postavil šotor s kuhinjo in tako ni bilo treba prekinjati treningov z odhodi na okrepčitev. Tako so treningi potekali nemoteno od jutra do večera, brez skrbi,« je dejal naš sogovornik Robert in med drugim še povedal: »Že pred leti, ko smo prvič sodelovali z ekipo U-15 na Madžarskem, smo bili brez izkušenj, a zelo zadovoljni z osvojenim 6. mestom na takratnem SP. Naslednje leto nam je uspelo osvojiti nepozabno 5. mesto na domačem terenu v Radečah v ekipnem delu, a imeli smo tretjeuvrščenega tekmovalca na svetu, kar je uspelo doseči Klemnu Rožiču Šoštar (RD Novo mesto). Želeli smo še izboljšati dosedanje slovenske dosežke naših perspektivnih mladih tekmovalcev, a na žalost se je zgodilo to »organizacijsko katastrofalno« SP v Srbiji, kar je že povedal Jani. Ja, naši in tudi drugi mladi ribiči so si zaslužili boljših tekmovalnih pogojev, bolje organizirano slavnostno razglasitev dosežkov mladih športnih ribičev,« je vidno razočaran poudaril Robert Šoštar.

Janez Kozole, pomočnik glavnega trenerja, je dejal: »Jožko, s tako marljivimi, sposobnimi ljudmi, s tako lepo vzgojenimi mladimi športnimi ribiči mi ni žal mojega vloženega truda! Taki ljudje me vedno lahko pokličejo, da jim pomagam, le žal mi je, da se ni dalo normalno loviti rib, saj sem, kar sem videl na treningu, prepričan, da imamo izredno nadarjene tekmovalce, ki bodo Sloveniji lahko v ponos!«

Naj glede neljubih tekmovalnih pogojev, ki so vplivali na potek svetovnega prvenstva, zaključimo z znanim ljudskim pregovorom, da za dežjem vedno posije sonce! Prav tega sončka si zaslužijo naši mladi športniki in njihovi trenerji, mentorji ter ostali spremljevalci.

Besedilo in fotografije: Jože Šmejc

UTRINKI S SVETOVNEGA MLADINSKEGA PRVENSTVA V LOVU RIB Z UMETNO MUHO

Mladinska muharska reprezentanca se je letos udeležila svetovnega prvenstva, ki je potekalo od 10. 8. do 17. 8. v mestu Vyšší Brod na Češkem. Letos smo Slovenijo zastopali tekmovalci: Ambrož Paljk, Ticijan Paljk, Tobija Vuga, Tim Žgajnar in Vid Kosančič, rezerva Gal Giodani in kapetan Igor Kristan.

Celotno prvenstvo je potekalo na reki Vltavi v Južni Bohemiji. Tekmovalo se je na petih sektorjih, razdeljenih na 10 štartnih mest: sektorja I in II sta bila v t. i. Devil's stones – delom Vltave na pretoku med dvema akumulacijskima jezeroma. Za ta del trase so značilne velike skale in hitra voda. V sektorju III so skale precej manjše, v sektorjih IV in V pa se Vltava umiri. V prvih treh sektorjih je zelo bogata populacija potočne postrvi. V zadnjih dveh teh praktično ni, zato so organizatorji vanju vložili šarenke. V vseh sektorjih je bilo tudi veliko belih rib in ostrizev, ponekod tudi potočnih zlatovčic. Posebnost Vltave je njena čokoladno rjava barva, zaradi katere je vidljivost v vodi znašala dobrih trideset centimetrov, zato je bila potrebna velika previdnost pri prečkanju reke.

Z Vltavo smo se prvič srečali maja, ko smo se tja odpravili na tridnevni trening. Muharjenje na Češkem se kar precej razlikuje od tega, ki nam je poznano, saj je tam dovoljena uporaba dveh muh na navezi, zato je bil t. i. »Dry dropper« prvi dan treninga v središču naše pozornosti. Značilnost te metode je, da nad manjšo nimfo navežemo veliko suho muho, ki jo lahko uporabimo kot indikator prijema, ali manjšo suho muho, kar nam omogoča, da hkrati lovimo na površini in bližje dnu.

Avgusta smo se v Južno Bohemijo odpravili v četrtek zgodaj zjutraj, dva dni pred prvenstvom, kar nam je omogočalo, da smo Vltavo prelovali še v istih razmerah, kot so potem bile na prvenstvu. Presenetila nas je velika količina raftov in kajakov v spodnjih treh sektorjih. Na tej reki je rafting zelo priljubljena turistična dejavnost, v samem dopoldnevu med našim treningom je mimo nas šlo več tisoč tovrstnih plovil. Na Češkem lahko gumijasti čoln najame

Ena izmed mnogih zlato obarvanih potočnih postrvi (foto: Ambrož Paljk)

Tobija v II. sektorju (foto: Gal Giodani)

Vid v akciji (foto: Gal Giodani)

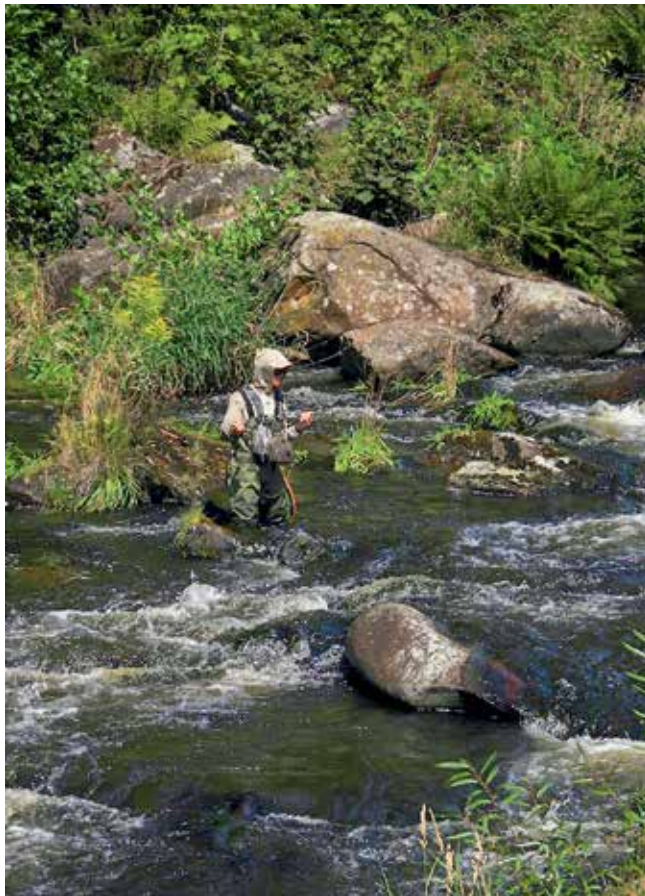

Z leve proti desni: Gal Giodani, Vid Kosančič, Igor Kristan, Tim Žgajnar, Ambrož Paljk, Ticijan Paljk, Tobija Vuga.

kdorkoli brez vodiča ali predhodnega usposabljanja, ko pa tej kombinaciji dodamo še alkohol, postane reka polna posadk, ki čolna ne znajo ustaviti ali obrniti. Pogosto se je zgodilo, da so začeli kajakaši kričati, naj se umaknemo, saj bi se drugače zaleteli. Okretnost tekmovalca v deroči umazani vodi do pasu in med skalami pa je bila občasno nižja od pričakovanj čolnarjev, zato je prišlo do trkov. Te nevarne razmere se niso ustavile niti med prvenstvom, saj na izposojevalnici plovil organizator tekmovanja ni imel učinka. Po končanem treningu smo obiskali ribiško trgovino Hanak Competition v Českých Budejovicah, kjer smo srečali Františka Hanaka, ustanovitelja te popularne znamke.

V nedeljo smo se nastanili v hotel, ki nam ga je pripravil organizator. Bili smo edina reprezentanca v celem hotelu, večina reprezentanc je bila nastanjenih v hotelu Herbertov, ki je bil zbirno mesto za organiziran prevoz na sektorje, kar je pomenilo, da nas je pred vsako tekmo čakala dodatna 20-minutna vožnja iz hotela. Z istimi nevšečnostmi so se spopadale tudi irska, južnoafriška in poljska reprezentanca. Po uradni otvoritvi smo se začeli pripravljati na prvo tekmo, ki nas je čakala v ponedeljek. Tekme so potekale med 9.00 in 12.00 od ponedeljka do petka.

Po zajtrku smo se v ponedeljek zjutraj odpravili do hotela Herbertov, od koder smo potem z avtobusi šli na štartna mesta. Vsak tekmovalac reprezentance tekmuje v

Ambrož v elementu (foto: Gal Giodani)

enem izmed petih sektorjev na svojem štartnem mestu. Sam sem prvenstvo začel na sektorju III. V treh urah mi je uspelo ujeti 8 merskih rib, kar me je umestilo na 6. mesto v sektorju. Poseben izziv je predstavljalo vodno rastlinje, v katerem je bilo zapeto ribo zelo lahko izgubiti. Po kosilu smo si v hotelu izmenjali informacije in se pripravili na naslednji del tekmovanja. Po prvem dnevu tekmovanja je bila naša ekipa na 9. mestu, najbolje je šlo Timu, ki je dan končal na 5. mestu.

V torek so nas na trasi pričakale popolnoma drugačne razmere, in sicer je zaradi ponedeljkovega deževja reka močno narasla. Sam sem lovil na IV. sektorju. Med tekmo mi ni uspelo najti vloženih šarenk, zato sem se osredotočil na belo ribo, saj potočnih postrvi v tem sektorju ni bilo. Tudi v torek sem ujel 8 merskih rib, od Slovencev pa se je najbolje odrezal Vid, ki je pristal na 4. mestu v sektorju.

Tudi torkovo popoldne smo preživeli v pripravi na naslednjo tekmo. V sredo so me na V. sektorju čakale iste razmere kot dan prej, zato nisem izgubljal časa z iskanjem šarenk in sem se takoj odpravil nad belo ribo, ki je na VI-tavi vsem predstavljala velik izziv. Tekmo sem zaključil z 10 ulovljenimi merskimi ribami in odličnim 1. mestom na sektorju. 2. mesto je pripadalo ameriškemu reprezentantu s petimi merskimi šarenkami.

V četrtek sem tekmoval v sektorju I, v katerem je največji izziv predstavljalo premikanje po vodi, saj velike skale in

Ticijan z ribo (foto: Gal Giodani)

motna voda ne grejo dobro skupaj. Tudi štartno mesto se je izkazalo za zahtevno, saj sem ujel le 3 merske ribe. Do takrat pridobljeno znanje o novi reki pa je od Slovencev na 4. tekmi najbolje uporabil Ticijan. Ujel je 10 merskih rib, kar mu je prineslo 2. mesto v sektorju.

Zadnja tekma je potekala v petek. Sam sem tekmoval v II. sektorju. Ker je dan prej Ticijan tam dosegel dober rezultat, sem imel veliko informacij o tamkajšnjem terenu. Med tekmo sem ujel 6 potočnih postrvi, kar mi je prineslo 4. mesto v sektorju. Na 4. mestu v svojem sektorju je pristal tudi Vid Kosančič. Prvenstvo smo ekipno končali na 9. mestu.

To prvenstvo je bila za vse reprezentante nova izkušnja, iz katere smo se veliko naučili. Muhar se največ nauči ravno na tekmi, saj da takrat vse od sebe in opazuje sotekmovalce ter se z njimi pogovarja in izmenjuje znanje. Prisotnost slovenske mladinske reprezentance na prihodnjih svetovnih prvenstvih pa je negotova, saj je med mladimi za ta čudovit šport vedno manj zanimanja. Letos je v mladinskem državnem prvenstvu aktivnih le deset tekmovalcev, iz katerih bo težko sestaviti ustrezno šestčlansko reprezentanco, zato bi na tem mestu povabil ribiške družine, da mladince prijavijo v državno muharsko prvenstvo.

Ambrož Paljk

Mladinska muharska reprezentanca se je letos udeležila svetovnega prvenstva, ki je potekalo od 10. 8. do 17. 8. v mestu Vyšší Brod na Češkem. Letos smo Slovenijo zastopali tekmovalci: Ambrož Paljk, Ticijan Paljk, Tobija Vuga, Tim Žgajnar in Vid Kosančič, rezerva Gal Giodani in kapetan Igor Kristan.

NOVO

SEDAJ TUDI FIZIČNA TRGOVINA
 Delovni čas: pon - pet 9.00-18.00, sob 8.00-12.00

Poleg UMETNIH MUH, vezalnih materialov, tudi **pestra ponudba artiklov za morski in sladkovodni ribolov**

LUKAFLY

E-mail: luka@lukafly.com Tel: 051 253 841
 Luka Jezovšek s.p., Črna vas 308a, 1000 Ljubljana

www.lukafly.com

Utrip tekme z jezera Most na Soči (foto: Jure Osolin)

LUKA PESJAK JE NOVI DRŽAVNI PRVAK MED MUHARJI

Konec septembra se je zaključilo že 26. državno prvenstvo v lovu rib z umetno muho med člani, ki tudi tokrat ni prineslo večjih presenečenj. V ekipni konkurenci so naslov prvakov 11. zapored osvojili tekmovalci iz Bleda, ki so v sicer spremenjeni zasedbi nepremagani že od leta 2014; na drugem mestu so končale Medvode, na tretjem pa Mozirje. Medtem je med posamezniki naslov prvič osvojil član Bleda Luka Pesjak pred sotekmovalcema Nejcem Pesjakom na drugem in Matjažem Tirovičem na tretjem mestu.

Letošnja sezona je za spremembo od nekaterih prejšnjih minila brez zapletov in odpovedi zaradi previsokih oziroma prenizkih vodostajev. Jesenske tekme so bile vse po vrsti odlično organizirane, hkrati pa so ponudile tudi izjemno zanimiv zaključek, saj je pred zadnjo tekmo prve tri tekmovalce ločilo le pet negativnih točk. Ker je na mednarodnih tekmah že nekaj časa vse večji poudarek tudi na lovu ostalih ribjih vrst poleg postrvi in lipanov, je prvo septembrsko nedeljo tekmovalce čakalo tekmovanje v Celju na reki Savinji, kjer ni bilo tekme že dobrih deset let. Kljub temu smo vedeli, da bo neutrudni Renato Fijavž ob pomoči parih fantov organiziral odlično tekmovanje in nismo se zmotili. (Renato je z 128 nastopi v državnem prvenstvu tudi najbolj izkušen še akti-

ven tekmovalec, več kot 100 nastopov med aktivnimi pa ima tudi nekdanji selektor naše reprezentance in odličen tekmovalec Aljoša Crkvenjaš, in sicer 112; na prvem mestu je po številu nastopov eden izmed njenih ustanoviteljev – legendarni Danilo Bižal, ki pa med člani ne tekmuje več zadnji dve sezoni, zbral pa je 156 nastopov.) Poletno vreme, ugoden vodostaj in dolgi sektorji so naredili tekmo izjemno zanimivo vse do zadnjih minut, pa čeprav se je med 167 ribami ujelo le deset postrvi. Najbolje sta se znašla Korošec Matjaž Jamnik in še mladinec Tobija Vuga, ki sta vsak ujela po 14 rib, a je na koncu gladko zmago zaradi večjih rib (največja riba na tekmi je bila mrena, dolga 66 cm) dosegel Matjaž Jamnik in se tako – pred Jankom Čepelinom na drugem in Matjažem Tirovičem na tretjem

Najboljši posamezniki v sezoni 2024 (od leve): drugi Nejc Pesjak, prvak Luka Pesjak in tretji Matjaž Tirovič (foto: Luka Pesjak).

Najboljši trije iz Celja (od leve): Janko Čeperlin, zmagovalec Matjaž Jamnik in Matjaž Tirovič (foto: Luka Pesjak).

mestu – veselil svoje prve zmage v državnem prvenstvu. Ekipno so zmagali tekmovalci Bleda pred Mozirjem in Medvodami.

Naslednji vikend je sledila nova tekma, tokrat na reki Sori, kjer so tudi fantje iz lanskoletne novoustanovljene ekipe Medvod zagotovili odlično tekmo, kjer ulova ni manjkalo. Tokrat se je ujelo tudi več postrvi in lipanov, pokal za največjo ribo pa je pripadel Matjažu Tiroviču z mreno, ki je bila dolga 69 cm. Zmagal je Taras Ozebek pred Nejcem Pesjakom na drugem in Ticijanom Paljkom na tretjem mestu, ki je tako po kar nekaj sezonah postal novi tekmovalec – še mladinec s takšnim rezultatom, s katerim se je lahko leta 2017 pohvalil tudi Rok Svetec, ki je, takrat tudi še mladinec, na reki

Državni prvaki RD Bled (od leve): Luka Pesjak, Matjaž Tirovič, Nejc Pesjak in Rok Šparovec (foto: Luka Pesjak).

Krki prav tako osvojil tretje mesto. Ekipno so tudi to tekmo dobili tekmovalci Bleda pred tekmovalci mladinske ekipe na drugem in Tolminom na tretjem mestu. Zakaj tekmovalci mladinske ekipe? V podkomisiji smo se lansko leto odločili, da mladim tekmovalcem olajšamo prehod med člane, ki si še pred dopolnjenim 18. letom težje omogočijo članstvo v več različnih družinah, zato lahko prvi dve sezoni tekmujejo skupaj kljub temu, da prihajajo iz različnih ribiških družin. Tako je letos v državnem prvenstvu nastopala tudi ekipa Mladinci s tremi člani Ajdovščine in enega Tolmina in to zelo uspešno, saj so fantje, ki sploh še vsi niso dopolnili osemnajst let, osvojili končno četrto mesto v državnem prvenstvu, prav na vseh tekmah pa so »mešali štrene« in se tako tudi na dveh tekmah uvrstili med prve tri, najboljše prav v Medvodah.

Če je bilo pred zadnjo tekmo v ekipni konkurenci vsaj na prvem mestu že vse odločeno, pa zagotovo ni bilo tako v posamezni konkurenci, saj je, kot že omenjeno, prve tri tekmovalce ločilo zgolj pet negativnih točk, sledila pa je odločilna tekma na jezeru. In to tekma s čolni. Po dolgih letih prizadevanja za takšno tekmo, potem ko smo imeli v preteklosti že odlično organizirane in izpeljane tekme na ribniku v Ljubnem ob Savinji, kjer se je lovilo iz obale, je tokrat ribiška družina Tolmin zagotovila dovolj čolnov, da se je zaključek prvenstva odvil na reki Soči oziroma na njenem jezeru Most na Soči. Odlično vreme in ugoden vodostaj jezera sta obetala zanimivo tekmo, sistem pa je prav vse tekmovalce glede na zreb razporedil po različnih čolnih, na katerih so bili trije tekmovalci, med katerimi sta vedno istočasno lovila dva, tretji pa je upravljal čoln. Šest obratov po 45 minut je pomenilo, da je vsak tekmovalec tri ure lovil, uro in pol pa upravljal čoln, tako da ni bil nihče prikrajšan; prav nasprotno, čeprav je marsikateri tekmovalec sploh prvič sedel na čolnu, je bila to zagotovo ena izmed najbolj pohvaljenih tekem v zadnjem času. Bila pa je tudi zahtevna, saj kar nekaj tekmovalcev ni ujelo ribe, o najvišjih uvrstitvah je odločala prav vsaka riba. Ulovljenih je bilo 46 rib, od tega jih je kar osem ujel Rok Ledineš, ki je tudi prepričljivo zmagal, ujel pa je tudi največjo ribo tekmovanja, ki je

Najboljši trije iz Medvod (od leve): Nejc Pesjak, Taras Ozebek in Tician Paljk (foto: Aljoša Crkvenjaš).

Matjaž Tirovič in mrena 69 cm iz Sore (foto: Aljoša Crkvenjaš).

bila tokrat soška postrv dolžine 66 cm (skupaj je bilo ujetih deset soških postrvi). Na drugem mestu je končal Luka Pesjak s šestimi ribami, na tretjem pa ponovno Tician Paljk, ki je ujel štiri, od tega tri v zadnje četrt ure tekmovanja in s tem zgolj potrdil znano dejstvo, da je treba loviti prav do zadnjih sekund. Ekipno so prvo mesto osvojile Medvode, drugi je bil Bled, tretje pa Mozirje.

Medvode, za katere so tekmovali Aljoša Crkvenjaš, Saša Mehmedika, Jože Zajc in Jure Pogačar, so si z drugo zmago sezone zagotovile tudi končno drugo mesto v državnem prvenstvu. Povsem spremenjena ekipa, ki je v preteklosti osvojila tudi sedem naslovov državnega prvaka, je vso sezono lovila konstantno, na drugo mesto pa skočila prav z zadnjo tekmo, saj so bili po točkah izenačeni z Mozirjem, ki je tokrat končal na tretjem mestu. Ekipa Mozirja, za katero so tekmovali Janko Čeperlin, Božo Osolin, Branko Panič in Matjaž Jamnik, je že devet let v zadnjih desetih sezonah končala med prvimi tremi, a višje od drugega mesta še ni šlo. Višje, torej na prvem mestu, pa prevladujejo tekmovalci Bleda: Matjaž Tirovič, Rok Šparovec, Luka Pesjak ter Nejc Pesjak, ki nadaljujejo osvajanje prvih mest ne glede na njeno zasedbo, saj je bil to že enajsti zaporedni naslov v ekipni konkurenci, skupno pa že trinajsti. Prevlada se kaže tudi v konsistenci, saj je bila tekma v Tolminu že 34. tekma zapored, ko so tekmovalci Bleda prav vsakič končali tekmo med najboljšimi tremi, torej vse od mozirske tekme na Savinji leta 2018 dalje.

Kaj pa posamezno? Kot že omenjeno, majhne razlike pred zadnjo tekmo so pomenile, da bo odločilna prav vsaka ujeta riba na jezeru. Čeprav je bil do začetka tekme v najboljšem položaju Matjaž Tirovič, so se stvari že kmalu obrnile, saj je odlično lovil Luka Pesjak in tako imel po polovici tekmovanja lepo prednost ter tudi še pred zadnjim obratom. Vedelo se je, da bo Luka končal najmanj kot drugi, vse pa je bilo še vedno v rokah Matjaža Tiroviča, letošnjega zmagovalca Pokala Bleda, ki pa bi za svoj prvi posamezni naslov potreboval tri ujete ribe v zadnji rundi. Zmagovalce tekme Rok Ledinšek in mladinec Tician Paljk sta dokazala, da se to še vedno da, sreča pa Matjažu ni bila naklonjena; s težavo je ujel zgolj eno ribo in tako rešil vsaj končno tretje mesto, kar pa je pomenilo, da je prvak prvič postal Luka Pesjak, tekmovalce iz Sevnice in član Bleda, ki je tako postal sploh prvi, ki je članski naslov združil tudi z mladinskim, potem ko je bil tam najboljši leta 2017. Na drugem mestu je končal njegov mlajši brat Nejc Pesjak, ki je tokrat ujel dve ribi, to pa je bilo seveda tudi prvič, da sta dva sorodnika – tokrat kar brata – končala povsem na vrhu. Na tretjem mestu je nato vendarle končal Matjaž Tirovič, še en tekmovalce Bleda, sta pa se takoj za njim zvrstila Tician Paljk na četrtem in Fadil Čekić na petem mestu. To poudarjam predvsem zato, ker sta oba – tako Tician s pravkar dopolnjenim 18. letom kot tudi Fadil z mladostnimi 66 leti – dokaz, da lahko prav vsak uspešno tekmuje v državnem prvenstvu in lovu rib z umetno muho, ne glede na starost.

Rok Ledinšek, zmagovalce tekme na jezeru, z najdaljšo ribo tekmovanja; soška postrv dolžine 66 cm (foto: Rok Ledinšek).

Veseli me, da je letošnje državno prvenstvo potekalo brezhibno. Kljub temu da na prvem mestu tako pri posameznikih kot ekipah ni sprememb, saj tam taborijo tekmovalci Bleda, se razlike med najboljšimi vztrajno manjšajo. Čeprav v tekmovalni podkomisiji pogrešamo nekatere mladinske centre, ki so v preteklosti ustvarili odlične muharje, se v ozadju pojavlja veliko mladih tekmovalcev, ki že danes po znanju prekašajo marsikatero starejšega muharja. Želel bi si, da bi v ribiških družinah dali še večji poudarek na mladih in hkrati tudi mladinskim tekmovanjem, saj bomo s tem zagotovo dvignili raven slovenskega ribištva v prihodnjih desetletjih in več. Z osvojenim znanjem ribolova in zagonom bodo nekateri zagotovo vztrajali s palico v roki še mnogo let in z leti prevzemali tudi različne funkcije po ribiških družinah. Ne gre pozabiti, da je dr. Miroslav Žaberl, aktualni predsednik Ribiške zveze Slovenije, tudi aktivni tekmovalce in bivši zmagovalce jadransko-donavskega pokala ter bivši veteranski državni prvak. Prav tako bi si želel tekme državnega prvenstva na kakšni novi trasi oziroma na kakšni mogoče že malo pozabljeni, saj obstaja kar nekaj več kot primernih tras, na katerih smo v preteklosti že imeli odlična tekmovanja. Že več kot desetletje tekmujejo po usklajenih pravilih mednarodne muharske zveze FIPS-Mouche, kjer se vsako leto daje večji poudarek ne zgolj samim tekmovanjem, pač pa tudi zaščiti rib. Sedaj nas na podkomisiji čaka nekaj dela, da uskladimo vse termine, morebitne spremembe in ostale podrobnosti pred novo sezono, za katero ne dvomim, da ne bi potekala pozitivno, hkrati tudi z našo udeležbo na različnih mednarodnih tekmovanjih.

Jure Osolin

Slika visokega vodostaja reke Ljubljanice

KO LISTJE ODPADE, ŠČUKA NAPADE

Jesenski čas je za vse ljubitelje lova ščuk eden najlepših letnih časov in tudi zelo produktiven. Ščuka se mesece pred zimo obilno hrani, kar seveda dodobra izkusimo ljubitelji lova ščuk. Ribolovi so zelo privlačni in res poskrbijo za nepozabne zgodbe.

September in oktober sta meseca, ki sta letos poskrbela za obilico padavin, kar je posledično pomenilo zelo visok vodostaj. Nenehno nihanje rek, na katerih zares rad lovim, saj nikoli ne veš, kakšna divja lepota se bo pokazala in prišla za vabo, je poskrbelo, da je bil ribolov zelo težaven. A vseeno – brez ribolova na divje rečne ščuke žal ne gre. Treba se je zavedati, da bo vreme vsako leto še bolj muhasto in nepredvidljivo, zato bo treba prilagoditi strategije in pristope k ribolovu. Kljub zelo povišanemu vodostaju sem za tokratni ribolov obiskal domačo reko Ljubljanico. Pretok reke je bil 200 m³/s, kar je za Ljubljano izjemno močan pretok. A vseeno je tako, da se s pravim pristopom in če se postaviš v vlogo ščuke (kam bi se skrila), da ujeti lepe ribe.

Tako sem se nekega popoldneva odločil, da bova s prijateljem Davidom poizkusila srečo na domači reki Ljubljanici. Takoj po

službi sem se podal za reko. David je malo prej odšel na mesta, kjer sva bila dogovorjena. Ko sem prišel tja, je bila voda rjava, a vseeno mi je nekaj govorilo, da bo to odličen dan. In že prvi pogled na Davida me je presenetil: »Toni, dobil sem svoj osebni rekord, 110 cm!« Jaz mu odvrnem, naj me neha hecatiti. In čisto resno prav: »Res sem jo dobil.« Pokaže mi fotografijo. In lahko vam povem, da je bila ta sreča, ko mi je pokazal svoj novi rekord, nepopisna. Fotografija ščuke pa še lepša. Pravi, da je odšel na mesto, kjer po navadi jaz začnem z ribolov. In že pri prvem metu, ko je počasi vodil silikonsko ribico, mu je pri robu nekaj močno ustavilo vabo. Zategnil je in že takoj vedel, da je ujel nekaj res velikega. Do tedaj je njegov največji ulov meril 91 cm in vedel je, da je lahko to riba, ki bo presegla to mejo. Riba je se zelo borila in občutil je lahko izjemno težo na koncu palice. Največja ovira je bila, da se je ščuka želela skriti pri bližnjih vejah in grmičevju

Središče Ljubljane v zelo hitrem in rjavem toku vode

Mala ščuka

Davidova lepota s 110 cm

Zadnja ščuka ribolovnega dne

Silikonske vabe, ki so tistega dne prinesle srečo.

Voblerji, ki so se odlično izkazali.

v vodi. Tako je moral biti zelo previden. Po nekaj pobegih in upanju, da ne bi ušla ali se snela s trnka, se je le pojavila na površini vode. Izjemno veliko glavo in trup je komaj zajel v podmetalko. Potem pa trenutek resnice. Meritev. Vedel je, da bo to trenutno riba njegovega življenja. Meter je pokazal neverjetnih 110 cm. Srečo je imel, da je bil ravno v bližini tudi naš predsednik Ribiške družine Barje Bojan, ki je Davidu pomagal pri meritvi ribe in ovekovečenju le-te. Po fotografiranju je seveda nepoškodovano odplaval nazaj v svoje kraljestvo.

Veselil sem se z Davidom. Vem, kako si je želel popraviti svoj rekord in ga tudi je, in to za kar nekaj centimetrov. Davida sem vzel pod svoje okrilje in mu predstavil ribolov ščuk, zato sem še toliko bolj vesel in ponosen. Ne samo da sem mu samo predstavil, kaj je lov ščuk, poskrbel sem tudi za to, da ga je ribolov na rečnega krokodila prevzel in mu v dobrih 3 letih ribolova izjemno prirasel k srcu. Zelo rad predam znanje naprej in izjemno me veseli, ko vidim, da prijatelj le napreduje. Lahko rečem, da je ta dan učenec premagal učitelja.

Dan pa se je zame šele dobra začel. Začetek ribolova je pokazal, da bo to super dan. Zaradi visokega vodostaja sva iskala mirne koticke reke in predele, kjer se tok vode malo obrne in se zavrti. Ker sem že od samega otroštva v stiku z domačo reko, lahko rečem, da že malo poznam mesta, kjer se ribe zadržujejo. Je pa recept za uspeh preprost. Postavite si vprašanja, kje bi se vi kot plenilska riba skrili in čakali svoj plen? Če je voda visoka in hitra? Verjetno ne bi energije porabljali v toku reke, ampak bi izkoriščal skritišča in mesta, kjer voda kroži ali celo stoji. Enako razmišlja ščuka, to vam lahko z gotovostjo in po vseh izkušnjah povem, da drži kot pribito.

Odločil sem se za eno svojih najljubših vab - silikonsko ribico v živi barvi. Po nekaj metih ob robu vode so sledili prvi prijemi. Super, si rečem, in nadaljujem. Kmalu po dogajanju na vodi pa prvi prijem. Po hitrem slikanju zaplava nazaj. Vedel sem, da bo zagotovo še kaj, saj je najboljši čas še prihajal. Z Davidom nadaljujeva z ribolovom. Vidim del reke, kjer se voda popolnoma ustavi. Prepričan sem bil, da je tam skrita lepa riba. Po prvem metu vabo počasi vodim iz hitrega dela v počasnega. Bil sem pripravljen na

akcijo. Občutek me ni razočaral. Ščuka je res močno pograbila vabo in borba se je začela. Sam uporabljam silikonske ribe od 15–20 cm ali pa voblerje do 20 cm. Silikonske ribice so morale biti opremljene s 15 g jig glavo, saj je bil tok zelo močan. Vedel sem, da moram imeti stik z ribo, ker je hitela v hitrejši tok. Sledilo pa je razočaranje. Ob tem, ko sem že mislil, da sem jo premagal, je uspela odpeti vabo in silikon ji je odletel iz ust. Bila je res lepa riba – 90 cm. A nič zato, gremo naprej. Davidu kmalu uspe dobiti še eno ribo in izkazalo se je, da je bila to zadnja riba dneva z 62 centimetri. Za Davida odličen dan, zame malo manj. A nič zato, jutri je nov dan, si rečem in pridem po »revanž«.

Naslednji dan sem se znova podal za reko. A tokrat že v dopoldanskem času. Žal sem bil tokrat sam, a vseeno sem vedel, da me čaka še en super ribolov. In res se nisem motil. Uporabil sem slikonsko vabo živahne barve s tokrat malo lažjo jig glavo 12 g. Hotel sem doseči, da bo tok vode vabo malo nosil po svoje. Strategija se je izkazala za fantastično. Poleg živih barv sem uporabil tudi naravne bele barve silikonov. Že po nekaj metih sem ujel prvo ribo, ki je merila 70 cm. Po hitrem fotografiranju sem jo spustil nazaj v kraljestvo. Riba so bile zares aktivne, zato sem poskusil srečo še z voblerji ob bregu, bolj po površini. Metom in počasnemu navijanju sledi močan prijem. Ščuka res ni bila največja, a prijem je bil izredno močan. Slikanje in nazaj v vodo. Ribolov zaključim kot vedno na mestu, kjer si lahko umijem škornje, ki so bili polni blata. A še pred tem moram tukaj ribam ponuditi nekaj vab. Že pri prvem metu pustim silikonu, da potone do dna. Naredim premor in nekaj hitrih potegov, da poskusim še na ta način oponašati ranjeno ribo. In po hitrem potegu se je vaba ustavila in stresla. Nova riba. Ni bila največja, a vseeno je merila dobrih 75 cm. Zadnja današnja fotografija in ribolov končam z izpustom ribe, kar je seveda najlepši konec ribolovnega dneva. Dobil sem 8 rib, kar je za reko ob povišanem vodostaju fantastičen rezultat.

Nauk zgodbe je, da tudi če je voda izjemno visoka in pogoji niso popolni, se da ujeti lepe ribe. Prilagoditi je treba pristop in tehniko in poskusiti srečo, ki je tokrat bila na naši strani.

Besedilo in fotografije: Toni Janežič

Foto: spletni viri

LOV CIPLJEV

Kdo od ribičev še ni v morju opazil jate cipljev, srebrnih lepotcev, ki se zadržujejo, igrajo in sončijo poleg morske obale ter občasno kažejo tudi do pol hrbta iz vode? Ste jih že poskusili ujeti na plovček ali tisti zagrizeni muharji celo z muharskim priborom?

Za ciplje je značilno, da imajo dve ločeni hrbtni plavuti, s krajšo prednjo plavutjo, ki ima do 5 trdih plavutnic. Telo cipljev je čokato, bočno rahlo stisnjeno, pokrivajo pa ga velike, navadno cikloidne srebrno sive luske, ki segajo tudi na glavo. Glava

Zlati cipelj

je čokata s ploščatimi usti, ki so v višini oči. V Jadranu poznamo šest vrst cipljev: debelousti cipelj, zlati cipelj, dolgonosi cipelj, glavati cipelj, tenkoustni cipelj in sivi cipelj. Najpogostejši med njimi je zlati cipelj, s katerim se največkrat sreča vsak ribič pri ribolovu na plovec. Največja zabeležena dolžina je 59 centimetrov, najpogostejši pa so 30-centimetrski primerki. Večji odrasli osebki se zadržujejo na globinah nad 10 metrov. Njihova bivališča boste iskali v zalivih, lagunah in v pristaniščih. Mladi osebki se pogosto zadržujejo v bližini rečnih ustij, kjer včasih zaidejo tudi visoko v brahično vodo. Cipelj je pretežno rastlinojeda riba, prehranjuje pa se tudi z majhnimi nevretenčarji. Običajno ga najdemo v plitvih predelih, kjer išče hrano v substratu ali pod trupi čolnov. Cipelj živi v jatah, njihovo število v jatah pa je odvisno od povprečne velikosti. Velike ribe se običajno gibljejo v skupinah po 10 ali manj, medtem ko majhne včasih tvorijo jate po več sto rib. Je previdna in plašna riba, ki rada pobegne, ko zazna prisotnost človeka. Pri lovu na kruh se nam zdi, da cipelj nima

Primerni plovčki za lov cipljev

zob, sesa namreč našo vabo, pri čemer jo poskuša zrahljati v majhne koščke.

Nekaj nasvetov za lov na ciplja s kruhom

Ciplje sicer uvrščajo med pretkane in plašne ribe. No, s tem se ne bi strinjal. Ciplji so specifične ribe, ki se zaradi svojega načina življenja in prehrane obnašajo nekoliko drugače od ostalih morskih rib. Zaradi mehkih, brezzobih in mesnatih ustnic sesajo hrano, kadar imajo možnost, se tudi pasejo. Zato bomo za začetek ribolova na tega previdnega in zvitega lepotca uporabili vabo/brum, brez katere se ciplje redkokdaj uspešno ulovi. Ni je težko pripraviti. Dovolj je, da vzamete nekaj starega kruha in drobno narezane ali še bolje zmlete ribje odpadke ter vse namočite s slanico in pustite preko noči. Pomembno je, da ni grobe granulacije, ker mora tudi ta pritegniti ribo (tako kot vse druge vabe), ne pa jo nahraniti. Če lovimo v plitvem morju, kjer ni močnega toka, bomo uporabili redko, skoraj tekočo, ki bo ustvarila oblak vonja, za globlje morje pa bomo oblikovali kroglice, ki bodo razpadle nekje pri dnu.

Da ne bi prestrašili cipljev, če lovite v plitvem delu morja, predložite svojo vabo na veliki razdalji, nekaj metrov pred mejo vaše metalne razdalje. Ciplji imajo dober vid, zato je treba loviti zelo previdno. Pri tem ima vrvica, ki plava, prednost. Naš kos kruha ne sme puščati dvomov med tonjenjem, niti vrvica, da je cipelj ne zazna, drugače ne bo zagrizel vabe. Usta ciplja so zelo široka, vendar je njihova odprtina majhna, tudi pri velikih posameznikih. Če ga želite ujeti, boste morali uporabiti zelo majhne trnke, idealna velikost je od 16 do 12. Prepričajte se, da bo pri montaži vabe konica vašega trnka štrlela izven kruha, medtem ko hrbtišče in lok trnka čim bolj zamaskirajte. Cipelj je zelo dober borec, ki med utrujanjem poskuša najti ovire, da se trnka znebi. Zato pri lovu izberite mesto razmeroma daleč od vrvi, pontonov ali velikih skal, da preprečite, da bi se riba zapletla ali zaletela med utrujanjem. Opremo pri-

Silikonske plavajoče večbarvne kroglice

lagodite. Palice naj bodo daljše, tja do 5 m (bolognes), premer osnovne vrvice naj bo 0,18 mm, za predvrvico pa med 0,14 in 0,10 mm. Plovci več kot gram ali dva so že preveliki.

Ciplje lahko lovimo z ličinkami, s črvički, sardelno drobovino ali kostnimi črvi, vsekakor pa je najboljša vaba sveži kosček kruha v obliki snežinke (tisti, ki lovijo podust, vedo, o čem govorim), ki jih lahko uporabimo same ali zmešane z malo naribanega parmezana in tako tvorimo smrtonosno vabo za ciplja. Lovi se jih tudi s francoskim kruhom, ki ga namočimo v sardelno pasto.

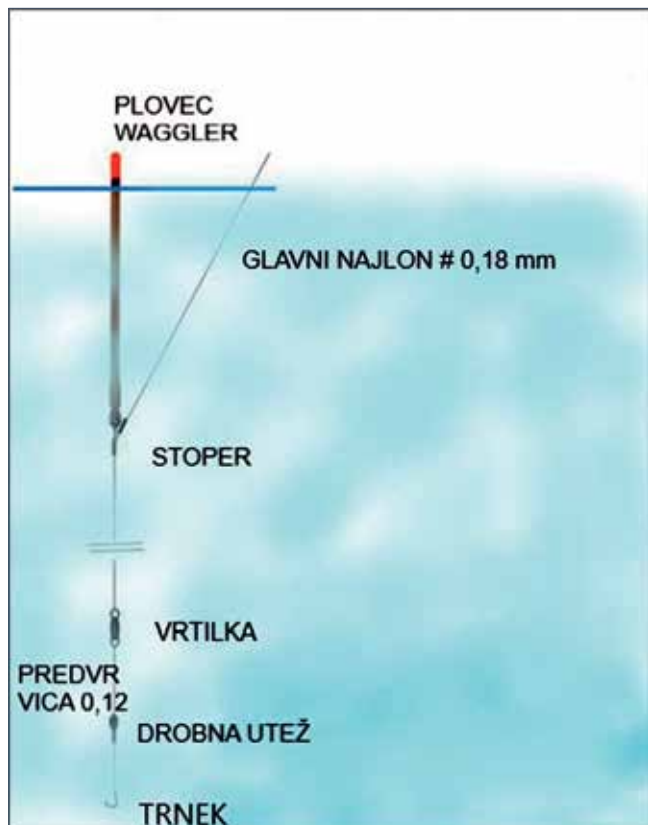
Ker se zadržujejo blizu površine, je poleg črnorepke edina riba, ki jo lahko ciljno lovimo, in to z dobrimi rezultati s kosom lebdečega kruha. Pred ribolovom je potrebno vizualno potrditi prisotnost cipljev na področju, kjer bomo lovili. To z lahkoto naredimo s polaroidnimi očali. Pripravite majhen kos kruhove skorje, na katero boste zataknil trnek z ostro konico. Ciplji ne bodo priplavali in pogoltnili vaše vabe, ampak jo bodo potiskali in poskušali razbiti na koščke. Tega torej ne smete izvajati na dotik, ampak boste morali počakati, da vam riba sama s svojim potegom sporoči, da je prišla. Pri tem vam bo v pomoč mali pokazatelj prijema v obliki paste, ki se prignete na najlon ali v obliki malih plavajočih silikonskih kroglic.

Če utrujate eno od rib iz jate, lahko drugi ciplji pobegnejo in se nekaj časa ne vrnejo na mesto hranjenja. Zato bodite potrpežljivi.

Ciplje lahko uspešno lovimo skozi vse leto, najboljše rezultate pa dosegamo od začetka pomladi do konca jeseni v popoldanskih in zgodnjih večernih urah. Lovite

Glavati ciplj

Preprost sistem za lov cipljev

lahko tudi ponoči, vendar je intenzivnost prijemov veliko manjša. Ujame se manj rib, a zato so ujeti primerki večji. Pogosto se na samem začetku ribolova ujamejo le špári. Naj vas to ne skrbi. Ko pridejo ciplji, bo špar odšel. Velikokrat se ob velikih primerkih cipljev pojavljajo tudi mali predstavniki iste vrste, ki le ovirajo ribolov. Dovolj bo, da vržete na površino kos ali dva kruha in ti bodo s puljenjem za zalogaj odplavali za kruhom ter izginili iz lovnega področja.

Ciplji najraje prijemajo ob južnih in jugozahodnih vetrovih z oblačnim nebom. In če občasno še dežuje, uspeh ne more izostati. Največji predstavnik cipljev je glavati cipelj. Živi v globinah do 120 metrov, običajno do 10 metrov. Največja zabeležena dolžina je 100 centimetrov, najpogosteje pa najdemo primerke do 50 centimetrov. Zraste lahko do 10, včasih pa tudi več kilogramov. To je riba, ki se pogosto zadržuje v ustjih rek in zaide daleč v sladke vode. Sam sem na njih naletel na otoku Pagu, ko sem doživel takšna utrujanja kot pri največjih sladkovodnih ribah.

Ustnice cipljev redko prenesejo lastno težo na trnku, zato pri ribolovu večje predstavnike vrste ne poskušajte spraviti iz vode brez podmetanke.

Kaj pa z muharico

Sam sem prvič poskusil muhariti v zalivu vasi Jakišnice na otoku Pagu pred kakimi tremi desetletji. Ribiško naselje je bilo majhno z le nekaj hišami in edino konobo daleč naokoli. Z namenom sem tistega leta s seboj prinesel muharsko opremo v upanju, da se tudi v Jadranu lahko ujame kakšna riba na muho. Takrat še niso okoli plavale delfinke (*lampuge*) in skakavke, ki so sedaj kar pogosti gostje na muharskih palicah naših zagrizenih muharjev.

Brancin, ujet z muharsko palico.

Cipelj, ujet z muharsko palico.

Sam sem bolj računal na kako črnorepko, šura, bukvo ali mogoče iglo, brancina in seveda na požrešno pisanico/pirko. Nisem računal, da bi se dalo z muharico in pravo muho prelisčiti tudi kakega ciplja.

Seveda sem že doma v ta namen navezal nekaj potezank in kozic ter rakcev, ki so se mi zdeli, da kot posnetki lahko učinkujejo v določenih pogojih. Imajo dobro gibanje in so dolgi tja do 50 mm ter zelo dobro posnemajo možno morsko hrano. Na zalogi sem imel tudi imitacije majhnih rib, kot so mali inčuni, girice in seveda posnetki škampa so se mi zdeli enako učinkoviti kot tudi imitacije črvov. No, med muharjenjem se je najboljša izkazala imitacija morske bolhe (izhajal sem iz posnetka postrance in jo prilagodil). Pomembno je, da muhe navežemo na majhen trnek, največ na trnek velikosti 12 dolgohrbtnik. Dobra predvrstica, dolžine 3 m, s trnico 0,20–0,30 na plavajoči WF muharski vrvtici je dopolnjevala mojo izbiro opreme. Za rezervo sem imel še tonečo muharsko vrvico, tako za vsak slučaj. Muharsko kolesce pa standardno za morje z dobro zavoro.

Da ne bi bil deležen začudenih pogledov domačinov, sem se svojo srečo prvič odpravil preizkušat že v ranih jutranjih urah. Obala je kamnita in se počasi spušča v plitvi peščeni zaliv. Ob vasi je betonski zid, ki se nadaljuje v kamniti pomol, na katerem je bilo privezanih nekaj ribiških čolnov. Ker sem opremo prinesel že pripravljeno iz apartmaja tik ob obali, kjer smo bivali, sem samo raztegnil muharsko vrvico in predložil potezanko tik do marine. Poteg in še eden in bum! Prijem, riba, neverjetno, saj nisem mogel verjeti! Po krajšem utrujanju sem prvič v življenju držal v roki brancina, ujetega z muharsko opremo.

Seveda lahko to pripišem začetniški sreči. Vesel, kot da sem zadel na Lotu, sem nadaljeval s poskusi in s stalnim premikanjem ob obali. Počasi sem prišel do odprtega morja, a uspeha ni več bilo. Zato sem z muharjenjem

Ciplj

Ciplj, ujet z beličarskim priborom.

za tisti dan končal, tudi sonce je visoko odskočilo na nebu in prvi plavalci so prepodili še tisto malo rib, ki bi lahko zgrabile moje ponujene dobrote. Med sončenjem na obali sem opazoval domačina, ki je prinesel nekaj »bruma (krmilo)« v vedru in manjšo ribiško palico s plovcem, na katero je natikal bel kruh in se zabaval z ribolovom cipljev. Razmišljal sem, da bi tudi jaz lahko naredil enako. Z vabo bi spravil ciplje k iskanju hrane, nato pa med njih serviral svojo muho. Samo, katero? Še najboljša ideja je bila mala bela ikra, ki lahko oponaša tudi košček kruha. Zato sem se napotil do apartmaja po muharico in v predalu z ličinkami je bila tudi pozabljena bela ikra. Sam pri sebi sem se že muzal, kako jih bom prevaral s to pogruntavščino. Počakal sem samo toliko, da je domačin nehal z ribolovom, nato pa sem odhitel na pomol. Za vsak slučaj sem vzel še nekaj kosov bele štruce za privabljanje cipljev.

Najprej sem vrgel nekaj koščkov kruha, nato pa serviral mojo muho. Počasi je tonila med jato cipljev proti dnu, a nobeden se ni zmenil zanjo. Ponovim met, a lačni ciplji so kruh poglodali, še preden se je dotaknil dna, a na mojo muho, ki sem jo zelo dobro videl toniti v prozorni vodi, se ni zmenil nobeden. Mogoče vonj botruje vsemu, sem pomislil. Zato sem pred naslednjim predložkom jajčka le tega dobro povaljal v razmočenem kruhu. Bil sem prepričan, da sedaj pa bo. In res se je zgodilo. Eden od manjših cipljev je priplaval do vabe, si jo natančno ogledal in odplaval. Takoj za njim je priplaval očak med ciplji in v obratu, ki ga je naredil, sem bil prepričan, da je vabo vsesal. Žal je bila moja želja napačna. Prijema tudi tokrat ni bilo.

Kaj pa če poskusim nekaj čisto drugega? Gledam po moji muharski škatlici in vse se mi je zdelo preveliko, razen v kotu sem imel zvezanih nekaj oranžnih in belih postranic ali morskih bolh, ki so bile na številkah trnkov 16. »To bom poskusil!« sem si rekel in res. Predložek sem vrgel med jato cipljev, ki sem jih še vedno držal na kupu z občasnim metanjem razmočenega kruha in srepo strmenje v zadnji obarvani konec muharske vrvce. Mala morska bolha mi je namreč takoj izginila izpred oči, čim je potonila za kak decimeter. Nenadni poteg vrvce in moj močan zateg je botroval divjemu plesu pod vodno površino. Zmaga! Ciplj se je močno upiral in ni sodil med najmanjše v jati. Po kratki borbi sem ga spravil postrani na peščeni del obale, kjer sem kar nekaj časa obsedel in se veselil uspeha.

Strategija

Najenostavnejša rešitev za dober ribolov je določiti mesta jat cipljev v bližini pristaniških struktur. Takoj ko riba najde nekaj za grizljanje, predvsem kose kruha, ki ga mečejo sprehajalci, boste videli, kako se prerivajo in hlastajo s svojimi usti v borbi pobrati svoj delež. Prav tako ni redkost, da plavajo pod preprogami alg, ki se premikajo s tokom. V pristaniških ne smete oklevati, poskusite jih prevarati z muho, ki posnema drobtinice kruha (jajček je prevelik zanje). Večja oblika od drobtine na trnku številka 16 ali 20 jih zagotovo ne bo zanimala. Pri tem si zapomnite, če boste uporabljali to vabo, lahko kot hrano za vzpodbudo vržete nekaj kosov namočenega kruha, ki jim bodo preveliki. Seveda se bodo topli za ta slastni obrok med tonjenjem in pri tem bodo odplavale tudi manjše drobtine. V iskanju teh se bodo nekateri odpravili tudi proti vaši umetni vabi, katere velikost mora biti prilagojena njihovim ustom, kot sem že napisal. Tam, kjer se zadržujejo pod preprogo plavajočih alg, pa pride prav tudi zelena imitacija mahu, saj ta daje dobre rezultate. Slednje lahko dosežemo z uporabo sintetičnih vlaken.

Ribolov z umetno muho ima poseben čar tudi med širšo javnostjo. Zahteva znanje, veščine, dobro poznavanje vodnega okolja in pri tem nehoti izobražuje ekološke in do narave odgovorne posameznike. To pa ne pomeni, da je rezerviran za elito. Poskusi ga lahko prav vsak od vas! V preteklosti so bile ribe, ki so jih iskali muharji, predvsem salmonidne vrste, predvsem postrvi. Danes mlajši rod muharjev zanimajo tudi druge vrste. To se kaže v vse večjem interesu na primeru plenilcev, kot sta ščuka in sulec. No, vedno več muharskih navdušencev se posveča tudi belim ribam, kot so klen, platnica, mrena ali krap. Vedno bolj uspešno je tudi muharjenje na morju. In to je razumljivo, saj je riba ulovljena z muharsko opremo konec koncev več vredna kot ulovljena na naravne vabe! Mar ne, pa še odlični občutek je na koncu muharske vrvce, ko se ti v morju upre kapitalen primerek! Vedno več naših sladkovodnih muharskih privržencev se zadnje čase preizkuša na Jadranu v lovu na lampuge, brancine ali črnorepke, no v tujini pa že desetletja lovijo vsem znane tarpone, mečarice, morske lipane in še bi lahko našteval.

Besedilo in fotografije:
Vladimir Mikec

NAŠ RIBIŠKI PRIJATELJ LUKA PIŠKUR JE SREČAL ABRAHAMA

Človek, ki s svojo dobrotniško dušo ljudem priskoči na pomoč pri premagovanju težav, je nedvomno spoštovanja vredna oseba. Za delovanje naših slovenskih športnih društev, med katerimi že vrsto desetletji uspešno dopolnjujemo njeno dejavnost in jo dokaj nazorno predstavljamo doma in v svetu, tudi ribiči s svojim dolgoletnim delovanjem pod okriljem zanesljive organizacije Ribiške Zveze Slovenije ter podobno kot večina društev premagujemo finančno stanje, ki je zelo pomembno za njeno uspešno delovanje.

V omenjenem finančno podhranjenem organizacijskem delovanju, ki domala ogroža obstoj društev, so še kako pomembna donatorska finančna ali materialna podarjena sredstva dobrih ljudi. Brez njih si je danes težko predstavljati množično rekreativne in neprofesionalne tekmovalne dejavnosti, tako na lokalnem, državnem ali mednarodnem tekmovalnem prizorišču. Omenjeno je prisotna stalnica tudi v naši športnoribolovni tekmovalni dejavnosti.

A k sreči imamo ribiči v naših RD, ki jih vzorno in uspešno vodijo naši prizadevni predsedniki, ter tudi nekaj odličnjakov, ribištvu naklonjenih dobrosrčnih dobrotnikov, ki vidijo, kje je potrebna pomoč in če je le v njihovi moči, pristopijo k reševanju nastalega problema.

Ja, in prav v letošnjem letu nas je naš ribiški prijatelj – nedvomno ga lahko imenujemo ribiški dobrotnik Luka Piškur – prijetno presenetil s prijaznim povabilom, da se udeležimo tekmovanja v lovu rib s plovcem na ribniku RD Laško, ki lepotno dopolnjuje manjši kraj Marof na obronku Občine Laško, da se pridružimo praznovanju njegovega rojstnega dne ob srečanju z abrahamom.

Ob omenjenem življenjsko prelomnem dogodku sotovariša Luke se spodobi, da o njem med drugim poudarimo sledeče: »V ribištvu se je zapisal že kot učenec osnovne šole v Podčetrtku, kjer ga je Srečko Remih – njegov, žal že pokojni profesor športne vzgoje ter naš takratni ribiški

sotovariš in vneti ribiški tekmovalec – povabil k sodelovanju v šolski ribiški krožek. Srečko je svojim učencem tako nazorno in s pravim ribolovnim navdihom predstavil lov rib s plovcem do te mere, da so se vpisali v RD Sotla in vse do današnjih dni je večina njih ostala zvesta ribištvu ter celo prevzela odgovorne društvene funkcije, kot npr.: Miha Jurančič - mesto predsednika, Miran Lugarič - delo blagajnika v RD Sotla itd. Izjemnega profesorja, športnega ribiča in nagrajenca Bloudkovega priznanja, najvišjega državnega priznanja Republike Slovenije za dosežke na področju športa, smo v našem Ribiču že predstavili leta 2018. Ravno takrat je na pobudo njegovega učenca – našega jubilaranta Luke – bilo organizirano prvo tekmovanje - memorial Srečka Remiha na ribniku Vonarje, ki so ga zgradili ribiči RD Sotla. Funkcionarji omenjene RD so v dogovoru z omenjenim pobudnikom, ki nam je podaril majice omenjenega spominskega tekmovanja ter za pogostitev priskrbel jagnje in odojka, uspešno izpeljali tekmovanje v spomin na omenjenega priljubljenega profesorja.

Naj poudarimo, da kadarkoli se je dogovarjalo po končanih družabnih tekmovanjih o naslednjem druženju ribičev, pa naj si bo to v naših slovenskih ribiških domovih (RD Laško, RD Sotla, RD Zagorje ob Savi ...) ali izven naših meja, pri naših obmejnih sosedih (ŠRD Novi Marof ali ŠRD Ludbreg), pobratenih športnoribolovnih društev iz Hrvaške, je Luka naslednjega organizatorja znal prijetno

Slavljenec Luka Piškur je pozdravil udeležence svojega praznovanja.

Luki je med prvimi za njegov rojstni dan čestital Martin Blatnik, predsednik RD Laško.

Naš prijatelj Luka se je razveselil svoje težko prigarane zmage, ki jo je uspel doseči v močni konkurenci, in to na svoj jubilejni dan.

In še spominska fotografija najuspešnejših tekmovalcev ob ribniku na Marofu.

Z leve: Tine Blatnik, predsednik RD Laško, Stane Poznič, predsednik RD Zagorja, slavljenec Luka Piškur in častni predsednik ŠRD Novi Marof so že dolgoletni prijatelji, ki so tudi tokrat stopili skupaj.

Letošnji najuspešnejši tekmovalci družinskega tekmovalstva so po svoje obeležili Lukovo praznovanje. Z leve: 2. mesto Boštjan Zupanc, Jovan Stanković, prvak RD Laško v LRP, in 3. mesto Tomi Bašič.

presenetiti z besedami: »Jaz bom dal jagnje ali odojka, samo povejte, kaj bi pekli ali pa pripeljem oboje, da se najemo,« je rad pripomnil in zaključil z besedami: »Samo povejte, ali boste pekli sami in ob kateri uri potem rabite robo?«

Luki ni bilo vseeno, ali je bilo v ribniku Vonarje dovolj ribjega življa ali ne. Kar nekaj let je že minilo, ko nam je zbranim ob omenjenem ribniku z vidnim zadovoljstvom na obrazu zaupal, da mu je uspelo pripeljati večjo količino rib v ribnik.

Luka ni le dober človek, je tudi izjemno nadarjen in uspešen tekmovalec v LRP. Njegovi tekmovalni dosežki bi bili še bolj odmevni oz. podobni njegovim dosežkom v lovu krapov, saj ni ribnika, na katerem naš ribiški sotekmovalec »ni vzel mere« vrhunskim tekmovalcem, Luki primanjkuje le prostega časa za ribičijo, da bi »po ribiško doktoriral« tudi na rekah, kar je eden od osnovnih pogojev za uvrstitev tekmovalca v reprezentanco Slovenije v LRP. Zato srčno upamo in želimo, da tudi zanj pridejo bolj časovno sproščeni dnevi, ki dopuščajo več ribolovnega užitka na brežinah naših voda in s tem večjo možnost reprezentančne uvrstitve.

Na jutranjem zboru udeležencev omenjenega rojstnodnevno prazničnega tekmovalstva nas je ob slavnostno okrašenem domu ribičev RD Laško, ki ga dopolnjujeta manjši vzrejni in večji lovni ribnik na Marofu, z vidnim

zadovoljstvom v družbi predsednika laških ribičev Martina - »Tineta« Blatnika, pričakal in pozdravil novopečeni abrahamovec Luka Piškur. Sledili so stiski rok in voščila našemu slavljenecu, ki nas je prijazno vabil na okusno bogati zajtrk, z dišečo kavico.

Ob prijetnem jutranjem srečanju, ki so ga s svojo prisotnostjo dodatno popestrili naši ribiški prijatelji iz pobratenih športnoribolovnih društev Hrvaške, se je pred odhodom na izžrebana ribolovna mesta veselo razpravljalo o tem in onem, o seveda z ribištvo povezanih dogodkih.

Pred začetkom tekmovalstva smo tako kot vedno ugibali, ali bomo uspešni pri lovu sr. koresljev (babušek) in predvsem zajetnih krapov, ki jih v ribniku ne manjka. A z zanimanjem smo ob lovljenju rib spremljali, kako uspešno tokrat lovi naš izjemno uspešni reprezentant Mitja Kmetec in seveda naš slavljenec Luka Piškur, ki zelo dobro pozna ribnik ter zelo uspešno lovi v izjemno močni konkurenci hrvaških in slovenskih tekmovalcev.

Že pred zaključnim signalom tekmovalstva si tekmovalec želi, da bi bila tehtnica pri njem kar najbolj obremenjena. A tokrat nas verjetno ni bilo malo tistih, ki smo si rekli: »Če ne bom zmagal, pa naj zmaga današnji slavljenec Luka, naj se ga bogovi usmilijo,« saj pri žrebu lovnege mesta (žreb mu je namenil sredino sektorja) ni imel ravno sreče.

Ja, in res smo bili uslišani, saj je našega dobrotnika sreča

nagradila do te mere, da je seveda tudi z znanjem ribolova za svoj rojstni dan ulovil največjo težo (14.000 g) rib med sektorskimi prvaki. Drugo mesto je s težo 12.560 g ujetih osvojil Boštjan Rojc in tretje naš vrhunski tekmovalac Mitja Kmetec s težo 8.480 g ujetih rib.

Ekipno zmago so osvojili tekmovalci RD Brestanica Krško, 2. mesto je osvojila ekipa Dorniki in 3. mesto RD Brežice.

Ob svečani razglasitvi končnih rezultatov in podelitvi kolajn najuspešnejšim posameznikom ter pokalov trem prvouvrščenim ekipam je (ob razglasitvi najuspešnejšega tekmovalca omenjenega svojevrstno posebnega slavnostnega tekmovanja) naš slavljenec poleg medalje za najuspešnejšega posameznika, ki ga bo trajno spominjala na nepozabno uspešno doživetje, prejel aplavz prisotnih udeležencev, ki ni bil namenjen le za omenjeni dosežek, ampak je imel mnogo globlji pomen, ki si ga je naš dolgoletni ribiški sotovariš in prijatelj za svoja dobrosrčna dejanja nedvomno zaslužil.

Luka, naj ti ob tvojem praznovanju še enkrat zaželim polno mero zdravlja in mnogo prijetnih športnoribolovnih doživetij na tvojih priljubljenih bregovih voda ter najlepša hvala za vse, kar si postoril, in za naša prijetna ribiška druženja!

O našem slavlencu so nam naši sogovorniki poudarili: **Stane Poznič**, predsednik RD Zagorje ob Savi: »Luka Piškur je po srcu zelo dober človek, ki rad priskoči v pomoč, če je potrebno. Je zanesljiv član naše tekmovalne ekipe, ki ga je povabila v svojo sredino.«

Martin Blatnik, predsednik RD Laško: »Luka je ribič po duši z velikim srcem dobrotelčnosti in odprtih rok pomoči potrebnim. Čeprav ni član naše ribiške družine, ga imamo za svojega, kar pa nam on vrača s svojimi dejanji. Luka, še enkrat vse najboljše in kmalu nasvidenje na ribniku Marof RD Laško.«

Slavko Meister, častni predsednik ŠRD Novi Marof (Hrvaška): »Naš prijatelj Luka je dečko na mestu, s katerim se je prijetno družiti. Je izredno dober človek, ki ti priskoči na pomoč z darovanjem jagnja ali odojkom, kar nam veliko

Luko je s svojim prijemom nagradila lepa zmagovalna riba.

pomeni pri uspešni organizaciji druženja hrvaško-slovenskih ribiških prijateljev, vsa čast Luki!«

Bojan Bačič, dolgoletni funkcionar RD Laško, mentor mladih ribičev in uspešni tekmovalac v LRP: »S pomočjo našega prijatelja Luke smo izpisali lepo število uspešnih ribiških zgodb na različnih področjih ribiškega društvenega delovanja. Je zelo zanesljiv ribiški sotovariš, človek z dobrotniško dušo. Luka nam vedno pomaga s podarjenim odojkom ali podobnimi mesnimi dobrinami ob tekmovanjih v spomin mojega očeta (Tonček Bačič, dolgoletni bivši predsednik RD Laško) z besedami: „Bojan, ne skrbi, za meso poskrbim jaz, pa povej, kje ti še lahko pomagam?“ Menim, da omenjeno dovolj nazorno predstavlja človeka v pravem pomenu besede!«

Jovan - »Jovo« Stankovič, bivši član UO in predsednik tekmovalne komisije RD Laško, družinski ribiški prvak v LRP: »Moram poudariti, da je Luka izredno dober človek. Z zadovoljstvom smo prejeli njegovo namero, da svoj 50. rojstni dan proslavi v družbi ribiških prijateljev, na našem ribniku RD Laško. Naj omenim, da še ni tako dolgo od tega, ko smo z Lukom uspešno zastopali našo RD na takratnem državnem prvenstvu B-lige v LRP. Je uspešen tekmovalac, zato nam je bilo zelo žal, da je odšel, a veseli smo, da ni nikoli pozabil na nas. Ob tem njegovem častitljivem praznovanju bi se Luki rad zahvalil za njegovo sodelovanje pri premagovanju stroškov druženja, za njegovo dolgoletno donatorsko pomočjo, kar nam je ogromno pomenilo in nam še vedno.«

Naj ob koncu našemu prijatelju zaželim še veliko zdravlja, športnotekmovalnih uspehov z željo našega nadaljnega prijateljevanja.

Besedilo in fotografije:
Jože Šmejc

Skupna fotografija udeležencev pomembnega prazničnega dne bo lep spomin.

Normanton church

OBISK NAJVEČJEGA UMETNEGA JEZERA V ANGLIJI

RIBOLOV Z UMETNO MUHO NA RUTLAND WATER

Rutland Water je eno največjih umetnih jezer v Evropi in največje v Angliji po površini. Nahaja se v okrožju Rutland, vzhodno od mesteca Oakham. Jezero je bilo ustvarjeno z zaježitvijo doline reke Gwash in je bilo dokončano leta 1975. Danes je priljubljeno izhodišče za številne aktivnosti na prostem, vključno z muharjenjem. Jezero je več kot le zbiralnik za vodo; je tudi pomembno naravno območje, ki privablja številne obiskovalce skozi vse leto. Jezero je dom številnim vrstam ptic in drugim živalim, kar ga naredi idealno za ljubitelje narave. Ponuja številne možnosti za rekreacijo, kot so kolesarjenje, pohodništvo, jadranje, supanje in seveda ribolov. Že dolgo je v Angliji glavna destinacija za muharjenje postrvi in je znano po fantastičnem prirastu prav potočne postrvi ter po enormno velikih primerkih te vrste. Rutland je pretežno muharska voda, saj je postrvi možno loviti samo z umetno muho. Kljub temu so v jesenskih in zimskih mesecih odprli lov ostalih plenilcev z umetnimi vabami, kot so ščuke, ostriži in res veliki smuči.

Splošna pravila na Rutland Water:

1. Ribiči morajo pred začetkom ribolova imeti veljavno dovolilnico in dovoljenje za uporabo palice (državno dovoljenje). Dovoljenja niso prenosljiva. 2. Ribiči morajo opraviti prijavo ulova, preden zapustijo vodo (ali kasneje na spletu). 3. Ribiči morajo uporabljati ustrezna parkirišča. Parkiranje je na lastno odgovornost ribičev in podjetje ne prevzema nobene odgovornosti za izgube ali škodo na vozilu ali karkoli v njem. 4. Za uplen se odločite po svoji presoji. 5. Ribiči morajo prenehati z ribolovom med nevihtami. 6. Družba si pridržuje pravico: 1) Ukazati, da se ves ribolov kadar koli ustavi. 2) Omejiti dostop na katerem koli delu jezera. 3) Preklic ali zavrnitev dovoljenj kadar koli in kateri koli osebi brez dodelitve razloga za to in brez povračila imetniku dovoljenja. 7. Zaustavite širjenje invazivnih vodnih vrst. Preverite – očistite – posušite svojo opremo in oblačila.

Ribolov postrvi: 1. Ribolov je dovoljen le z umetno muho, razen ob določenih dneh. 2. Vsako dovoljenje dovoljuje upo-

rabo le ene palice in enega muharskega koleščka hkrati. Noben ribič ne sme loviti z več kot štirimi trnki, zalusti niso dovoljene. 3. Vse ujete potočne postrvi je treba vrniti žive nazaj v vodo. 4. Ribiči, ki ulovijo svojo normo, morajo prenehati z ribolovom ali pa ribe ujeti in izpustiti. 5. Ribam ne smete odstraniti drobovja na bregu ali čolnu. 6. Junior dovolilnice so na voljo osebam, mlajšim od 18 let. Ujemi in spusti (postrvi) 7. Uporabljati je treba samo trnke brez zalusti. 8. Ne smejo se uporabljati dvojčki in trojčki pri ribolovu. 9. Ribolov s krmljenjem, ribolov s panulo ali bočni vlek ni dovoljen. 10. Uporabite močnejšo vrvico od običajne (priporočeno 0,25 mm). 11. Vse ribe, ki krvavijo ali so močno poškodovane, je treba usmrtiti in predati ribiškemu osebju. 12. Orodja za sprostitev, kot so klešče, je treba uporabiti, kjer je to mogoče in so na voljo v naši ribiški trgovini, skupaj z muhami brez zalusti. 13. Najbolje je, da ribo zajamete z mrežo, previdno odpnete in spustite. 14. Morda vas bodo prosili, da se umaknete od nedavno naseljenih/vloženih rib.

Trgovina je bila dobro založena.

Zemljevid Rutland Water

Lepa potočnica 6+, ki je pristala v podmetalki.

Potočnica 60 cm

Ribolov z brega: 1. Lahko se nosijo pasne ali prsne hlače, vendar je ribičem prepovedano, da zabredejo dlje od stegen globoko. 2. Med nizkimi vodostaji lahko veljajo omejitve za ribolov z brežin ali plitvin. 3. Ribolov na obrežju je prepovedan v naravnih rezervatih, jadrlnih klubih in črpalnih stolpih na vseh vodah ter iz nasipa v Pitsfordu. Ostala prepovedana območja so prikazana pri ribiškem domu in v naši brošuri. 4. Odsvetuje se lov na pročeljih javnih parkirišč med vikendi in prazniki oz. objavljen je čas prepovedi. Ribiče lahko nadzorniki prosijo, naj se premaknejo zaradi javne varnosti. 5. Prepovedano brodenje po steni jezua.

Ribolov s čolnom: Poleg ostalih pravil veljajo tudi naslednja pravila za ribiče s čolna 1. in 2. Priporočljivi so varovalni sedeži z naslonom, vsi drugi sedeži za čolne pa samo po odobritvi nadzornika in jih je treba zavarovati. 3. Nekateri čolni lahko prevažajo največ tri osebe, od katerih mora biti vsaj ena odrasla oseba, ki izvaja ribolov in mora imeti veljavno dovolilnico. 4. Čolne za eno osebo in plovne obroče (belly boat) bodo spustili na vodo samo po presoji redarja in z omejitvijo hitrosti vetra 17mph. 5. Vsaj en ribič v čolnu mora imeti pri sebi mobilni telefon. 6. Mladinci, starejši od 7 let, lahko lovijo iz čolnov, če jih spremlja odrasla oseba, starejša od 21 let. Rešilni jopiči so obvezni na vseh vodah in jih je treba nositi pred vstopom na ponton - pristanišče. Po ribolovu jih je treba odložiti na odlagališče. Priporočamo, da svoj rešilni jopič servisirate sami vsako leto. 8 Čolne je treba vrniti na ponton do ure, objavljene za ta dan. 9. Pristajanje čolnov na kateri koli točki, razen na pontonu, je prepovedano, razen v nujnih primerih. 10. Sidranje je prepovedano v glavnem bazenu in znotraj 100 metrov od Normanton Church Pond.

Obisk

Že prejšnje leto, ko sva z ženo obiskala hčerko in njeno družino v Angliji v grofiji Leicestershire v Wigstonu, sva se z zetom dogovorila, da me bo ob naslednjem obisku peljal v ta raj za muharje z imenom Rutland Water. Jezero je odprto za ribolov skozi vse leto, vendar so nekateri termini boljši od drugih. Pomlad in jesen sta običajno najboljša časa za ribolov postrvi, saj so temperature vode idealne in ribe so bolj aktivne. Poleti lahko ribolov postane težji zaradi višjih temperatur, vendar je še vedno mogoče ujeti lepe primerke. Ker je najin obisk Anglije sovpadal z najboljšim časom za ribolov, si okoli uspeha v ribolovu nisem delal skrbi.

Priprava na ribolov

Za ribolov na Rutland Water potrebujete seveda ribolovno dovoljenje. Lahko ga kupite na spletu ali v lokalnih trgovinah z ribolovno opremo. Ker sva se za datum obiska jezera dogovorila z zetom Jamesom že prej, me je presenetil in kupil dovolilnico na moje ime preko spleta. Seveda je to bilo zelo presenečenje. Iz Slovenije sem pripeljal vso potrebno opremo, razen muharskih hlač in čevljev. James mi je posodil njegove visoke škornje, tako da sem bil kar pripravljen za ekspedicijo. Iz Leicestra proti jezeru, ki je oddaljeno kakih 50 km, sva se odpravila po lokalnih cestah v ranih dopoldanskih urah. Vreme je bilo za spremembo kar prijetno za angleške razmere, saj me je v prejšnjih obiskih ribolovnih voda na otoku stalno spremljalo zelo spremenljivo, celo zelo deževno vreme. Tokrat je bilo drugače, toplo, prijetno, narava se je prebujala in ponujala čudovite prizore med kratko vožnjo do najinega cilja. Kmalu sva po strmih dovozu zapeljala na urejeno parkirišče pred t. i. ribiškim domom (angl. *Fishing lodge*).

Vodnik

Bela potezanka, ki je bila uspešna

Pogled na ogromno površino jezera je bil čudovit. Voda je bila mirna in je odsevala okoliško pokrajino, kar je ustvarjalo nepozabne prizore za ribolova željnega muholika. Pred vhomom v ribolovni center se nahaja zemljevid, ki nazorno prikazuje, kje se nahajaš, kje so lovna področja in seveda na sosednjem panoju so vsa navodila o ribolovu in navodila o uporabi čolnov na jezeru.

Po kratkem ogledu okolice in predvsem zelo lepo urejenega pristanišča sva se napotila v notranjost ribiškega centra. Seveda sva najprej zavila v trgovino z ribiško opremo, tako za muharjenje kot za vijačenje, in moram reči, da mi je vzelo kar nekaj časa, preden sem se prebil mimo vseh prebogato založenih polic, kjer vsakemu ribiču nakupovalne zavore ponavadi popustijo.

Seveda sem se poskušal vzdržati, ker sem imel ves pribor s seboj. Kljub temu je – po priporočilu prijaznega trgovca – nekaj zanimivih posnetkov muh romalo v mojo muharsko škatlico. Ko sva ga vprašala, kam nama priporoča, da greva poskusiti ribiško srečo, pa se je malo zataknilo. Ugotovila sva namreč, da je le prodajalec in da se z ribolovom ne ukvarja. Zato nama je pokazal na možaka v polni muharski opremi, ki je ravno vstopal v trgovino, in povedal, da je to eden najbolj znanih ribičev na tem področju.

Po kratki predstavitvi z neznancem je nastopilo veselje in navdušenje, ki vam ga moram zaupati. Še enkrat se je potrdilo tisto dejstvo, kako je ta svet majhen. James, ki je Škot po rodu, je po nekaj vljudnostnih frazah dojel, da je ribič pred nama tudi Škot po rodu. Ko smo se vsi predstavili, je moj zet vprašal, iz katerega konca Škotske prihaja in kateremu klanu pripada. Moj zet je namreč Hunter, in ko je to povedal sogovorniku, so se temu zasvetile oči, saj je pripadal klanu Hamilton, ki je povezan s Hunterji. In tu se je vse šele začelo.

Beseda *clan* izvira iz škotske gelščine in pomeni otroci ali potomci. Klani niso bili le skupine, povezane s sorodstvenimi vezi, temveč so zajemali več manjših družin, ki so živele v povezanih skupnostih (*communities*) pod vodstvom istega vodje. V preteklosti so družine živele v tesno povezanih skupnostih pod skupnim vodstvom in tako gojile ter ohranjale svojevrstno tradicijo ter se združevale z ostalimi klani v borbi proti skupnemu sovražniku.

Kot poznavalec naju je povabil v zgornje nadstropje, kjer sta bili jedilnica in restavracija. Med pitjem kave sta moja družabnika nadaljevala z obujanjem spominov na pomembne trenutke njunih klanov. Seveda se je vse nadaljevalo ob nazdravljanju s kapljico rujnega. Med pogovorom se je pohvalil, da je muharil tudi v Sloveniji na Soči in Idriji in da mu je naša deželica ostala v res lepem spominu. Kaj naj rečem, nehote sva dobila dobrega znanca, če že ne prijatelja, s katerim sva nato preživela lepo popoldne v ribolovu.

Ko sem mu zaupal, da bi rad lovil z brega in ne iz čolna, ker je jezero pač ogromno, je rekel, da ni problem in da naju bo odpeljal na najboljšo lokacijo v bližini, ki ni prav daleč od ribiškega centra in jo hrani za samo »VIP gostek«. Seveda sva se z veseljem s tem

strinjala. Ko sem spravil na parkirišču vso opremo nase in v telovnik ter raztegnil svojo muharsko palico, smo se odpravili. Peš preko bližnjih travnikov, seveda po lepo urejeni makadamski poti, kjer so ob robovih cvetele številne divje rože, kar je ustvarjalo nepozaben barvit prizor, poln modrih zvončkov, marjetic in rdečih glavic makovih cvetov. Pot nas je vodila mimo lepo pokošanih angleških zelenic, do konca manjšega rta, na katerem se je nahajal kamniti valobran. Prav tu je dopoldne poskušal srečo tudi najin znanec in zato je bil prepričan v uspeh naše odprave. Sončni žarki so nežno božali gladino jezera, ki je zrcalilo odsev modrega neba in radost ter pričakovanje sta napolnili vse moje bistvo. Na koncu valobrana je na delu skale, ki je gledala iz globin jezera, sedel veliki ptič, ki se je nastavljal toplim žarkom. Ko je zaznal našo prisotnost, je razprl velika krila in šele takrat sem dojel, da je to ribji orel. Sicer je Rutland Water znano jezero po svoji bogati ptičji populaciji gosi, labodov, rac – no, nisem si mislil, da bom srečal orla.

Med hojo se je najin znanec pozanimal o moji muharski opremi in ko je izvedel, da imam v rezervi tudi počasi tonečo in hitro tonečo muharsko vrvico, je bil navdušen. Povedal je, da večina ribiških gostov pride nepripravljenih na izzive, ki jih ponuja jezero, in da jih prav zato zelo malo ujame konkretno, beri: kapitalno postrv. Predlagal mi je, da za začetek montiram počasi tonečo muharsko vrvico, če pa to ne bo dalo uspeha, bomo zamenjali za hitro tonečo, glede na to, da se večina velikih rib še vedno zadržuje v večjih globinah. Preden sem izvedel svoj prvi met, mi je predlagal za vabo malo belo potezanko, na katero je sam dobro lovil dopoldne in na splošno jo je pohvalil kot uspešno v tem letnem času. Seveda sem bil vesel njegovega nasveta in navezal njegovo stvaritev.

Predlagal mi je tudi, kam naj mečem in kako naj vodim vabo. Njegov nasvet, naj vodim vabo po t.i. »*roly poly*«, me je kar malo presenetil, ker sam vabe v tem letnem času ne bi vodil na ta način. Za tiste, ki ne veste, kaj to pomeni, si lahko ta sistem vodenja ogledate na Yooutubu, na kratko pa se muha, navadno potezanka, vodi tako, da palico, po predložku, prestavimo pod pazduho in nato hitro ali počasi vlečemo muharsko vrvico z obema rokama s preprijemanjem. Zaradi hitrosti vlečenja so prijemi vedno siloviti in ribo zapnemo že z naslednjim potegom muharske vrvice. Seveda je tudi znanec raztegnil svojo muharsko vrvico in mi pokazal, kako. S potrpežljivostjo in natančnostjo sva metala muhe, skoraj vzporedno, dokler po dobre pol ure nisem začutil močnega potega na vrvici. Po napetem boju sem izlekel čudovito potočno postrv, ki je sijala v vseh svojih barvah. Občutek zmagovalstva je bil nepopisen. Seveda sem po kratkem občudovanju njene lepote in fotografiranju za spomin ribo nežno izpustil nazaj v jezero. Močan stisk roke za čestitko ob prvi ribi in nadaljevala sva z ribolovom. Kmalu zatem je tudi znanec ujel svojo prvo ribo in ta je krepko prekašala mojo po veličini. Dobrih 60 cm sva ji namerila. Seveda je tudi njegova odplavala nazaj v globine jezera.

Malo sva spreminjala, menjala mesta za ribolov in zelo hitro je znanec vodil z 2 proti 1. Mene je cel čas vleklo na konec valo-

Vodnik je zajel lepoticu.

brana, kjer je nedaleč od brega kraljevala velika skala, na kateri je še nedolgo tega sedel orel. Prvi met je veljal zavetju ob skali, naslednji pa malo dalje v globino. Počakal sem do trenutka, ko sem bil prepričan, da se je potezanka potopila na primerno globino, nato sem pričel hitro vleči. Prijem, ki je sledil, sem sicer podzavestno pričakoval, no, ne s tako silo. Muharska vrstica je začela leteti s kolesca, palica se je upognila do ročaja. Kmalu je bil tudi del podvrvice v vodi. Počasi sem pričel zaustavljati pobesnelo velikanko v globini s pritiskom dlani na ponorelo kolesce. James, ki je ves čas opazoval dogajanje na obeh straneh, na moji in od znanca, je le-tega opozoril na dogajanje.

Ta je hitro spustil svojo ribiško opremo iz rok in pritekkel z veliko podmetalko. Borba z velikanko v globini se mi je zdela kot cela večnost, posebno, ker je stal poleg znanec, ki je ves čas navijal zame z nenehnimi vzkliki: »It's really big, slowly!!« Istočasno sva jo oba zagledala v prozorni vodi. Res je bila velika riba. Pobegi so se kar nadaljevali, riba je stalno silila od obale. Končno je pričela počasi popuščati. Ob naslednjem njenem približevanju plitvine sem videl, da je najin znanec res izkušen ribič. Brez problema je zagazil v vodo in jo zajel s podmetalko v prvem poskusu. Krik navdušenja se je izvil iz mojega grla. Tudi James je bil navdušen nad mojim uspehom. Po kratkem merjenju in fotografiranju je tudi ta svobodno zaplaval v brezmejna prostranstva enega največjih jezer, na katerem sem lovil do takrat. Do večera sva ujela še nekaj lepih postrvi, med njimi tudi šarenke, no, zaključek tega prvega muharjenja na velikem jezeru mi bo ostal res v lepem spominu. Seveda ne bi omenjal, da smo končali ponovno v restavraciji, kjer so se zanimive ribiške dogodivščine izmenjevale pozno v noč.

Zaključek

Če boste kdaj v prihodnosti kot muhar obiskali Rutland Water, bo to za vas, tako kot za mene, nepozabna izkušnja, ki ponuja številne priložnosti za uživanje v naravi in ribolovu. S pravilno pripravo in uporabo pravih tehnik lahko uživate v uspešnem ribolovu in preživite čudovit dan ali teden ob jezeru. Rutland

Potočna postrv, težka dobrih 8 kg.

Water poleg ribolova namreč ponuja še številne druge aktivnosti, ki jih lahko prakticirate med obiskom tako vi kot vaša družina. Ne glede na to, ali ste izkušen ribič ali začetnik, bo obisk Rutland Water zagotovo nepozabna izkušnja in doživetje.

Besedilo in fotografije: Vladimir Mikec

V SPOMIN

Adolf Pipenbaher

1942–2024

Slovenskim ribičem sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil dolgoletni član RD Slov. Bistrica.

V ribiško družino se je včlanil davnega leta 1971. Istega leta je opravil ribiški izpit in se aktivno vključil v delo ribiške družine. Leta 1980 je na osnovi svojega znanja in izkušenj prevzel delo z mladimi ribiči. To nalogo je opravljal, dokler mu je zdravje to dopuščalo. Zavzemal se je za čisto okolje in čiste vode. Sodeloval je v delovnih akcijah ribiške družine in aktivno sodeloval pri vlaganjih rib v naše vode. Aktiven je bil tudi na tekmovalnem področju tako v ribiški družini kot tudi v okviru društva invalidov. Za svoje delo je prejel odlikovanja RZS III, II in I stopnje. RD Slovenska Bistrica mu je podelila listino zaslužnega člana ribiške družine.

Po zaključku življenjske poti cenjenega člana ostane spomin na človeka, prijatelja in ribiča. Še enkrat, Adi, hvala za vse!

Ribiči RD Slovenska Bistrica

Stanislav Demšar

1936–2024

Pokojni Stanislav Demšar, za nekatere Slavic, je v svojem bogatem življenju veliko časa posvetil ribolovu. To mu ni bilo težko, saj je živel neposredno ob Sori, ki ga je vabila s svojimi brzicami in tolmoni, takrat še polnimi rib. Zato se je že davnega leta 1962 včlanil v RD Visoko in leta 1963 opravil ribiški izpit. To mu je omogočalo pogost ribolov v Sori, pri čemer je bil zelo uspešen. Kasneje je kljub službenim obveznostim sodeloval pri vodenju, in sicer kot član UO, predsednik RD od leta 2002 do leta 2012. Po poteku zadnjega mandata se je vrnil v UO in kasneje v NO. Pri svojem delu je bil zagnan, načelen in precizen. To je zahteval tudi od svojih sodelavcev. Vedno je bil pripravljen prisluhniti ribičem, zato je bil priljubljen tako v naši RD kot tudi v sosednjih RD, s katerimi smo sodelovali. Ni bilo delovne akcije, piknika ali proslave, na kateri ne bi sodeloval. Zato je poleg internih priznanj prejel tudi priznanja RZS in sosednjih RD. Kljub svoji visoki starosti je bil aktiven ribič vse do svoje smrti. Zato ti lahko ob slovesu rečemo: Stane, počivaj v miru.

RD Visoko

Jernej Vodenik

1949–2024

Člani Ribiške družine Zagorje smo meseca septembra z žalostjo v srcu pospremili na zadnjo pot našega ribiča in prijatelja Jerneja Vodenika.

V ribiško družino Zagorje se je včlanil leta 1966 in leta 1967 opravil tudi ribiški izpit. Ko se je pričela gradnja ribiškega doma, je bil zelo marljiv in vedno pripravljen za delo. S svojimi delovnimi izkušnjami je bil v veliko pomoč. Prav tako se je redno udeleževal delovnih akcij okoli ribnika, ribiškega doma in izlovov, poribljavanja rib v potokih. Veliko dela je opravil tudi na sanaciji, vzdrževanju ribogojnice, kjer smo človeka z njegovim znanjem vedno potrebovali.

Na ribolov je najraje zahajal na obrežja Save. Tam je našel svoj mir in užival.

Jernej je bil prijeten, pošten in iskren prijatelj in kot takega ga bomo za vedno ohranili v lepem spominu.

RD Zagorje

RIBOLOV V ZMAJEVEM REVIRJU

Priznam, naslov sem si sposodil iz enega starejših člankov, ki je bil objavljen v Ribiču. Tako kot moj je tudi tisti članek govoril o ribolovu v rekah Ljubljanskega barja. V zadnjih nekaj mesecih smo se namreč s fantoma, ob izdatni pomoči in podpori ribiških kolegov, lotevali vijačenja na Ljubljani in njenih pritokih.

V preteklosti sem dlje časa razmišljal o tem, da bi kupil manjši ribiški čoln, s pomočjo katerega bi vijačil na Ljubljani. A hitro mi je postalo jasno, da ne gre le za čoln. Potrebujem namreč še motor, v primeru električnega motorja še baterijo oziroma akumulator, pa vesla, pokrivalo za čoln ... Precej stvari, ki pa jih v našem primeru niti nimamo kam shraniti, kaj šele, da bi znali popraviti v primeru okvare. Tako nam je preostala le še ena možnost – in sicer, da nas na svoj čoln vzame kateri od ribičev Barjanov, ki tega že ima. In letos se nas je »usmililo« kar nekaj naših kolegov, tako da smo lahko prvič lovili na delih rek Ljubljane, ki so nam bili do sedaj nedosegljivi. Ribolov s čolna se je izkazal za precej dobro rešitev tudi zame – po marčevski operaciji noge se vijačenja drugače nisem mogel lotiti, s čolna pa je (ko sem enkrat zlezal notri) šlo zlahka.

Prvi, ki je Filipa in mene popeljal s čolnom, je bil Ivo. Najprej smo poskusili srečo na Ljubljani, vmes pa je Ivo uspel izpolniti tudi svojo čuvajsko dolžnost in preveriti dovolilnico pri ribiču, mimo katerega smo se peljali. Prijetno s koristnim, bi lahko rekel.

Nato smo zavili v največji pritok reke Ljubljane, v Ižico. Precej manjša in plitvejša Ižica je vseeno zelo bogata z ribjim življem. Belice, ribji drobiž ter veliki divji krapi niso redkost, a mi smo lovili ščuke. Po le nekaj minutah nas je pričakovalo dvojno precenečenje – najprej nam je pot naprej preprečila oranžna gradbena ograja. Še nikoli nisem videl, da bi bila ograja napeta čez cel vodotok, tu pa smo hitro videli, da ni nova le ovira, ki nam je preprečevala nadaljnjo plovbo. Manjkalo je namreč tudi cestni most, ki bi moral prečiti Ižico. Vedeli smo, da že dlje časa poteka obnova ceste, ampak da bodo zamenjali cel most, pa je bilo veliko presenečenje za vse tri. A prav na mestu, kjer smo se morali obrniti, smo imeli do sedaj že večkrat srečo (Tim je tam ujel svojo prvo ščuko, jaz pa svojo prvo mersko) in tudi tokrat ni bilo nič drugače. Vsi trije smo premetavali svoje vabe, Filip pa je bil tisti, ki je vzkliknil: »Imam jo!« Ščuka je merila dobre pol metra, s Filipom pa sva ji vabo odpela kar v podmetalki. Silikon ven, nekaj fotografij in že je odplaval nazaj. Na novo napolnjeni z optimizmom smo z vabami prečesali sleherni del Ižice in z meti nadaljevali tudi ob povrtatku v Ljubljano, a zgodilo se ni nič več. Kljub temu smo uživali v sončnem dnevu in čudoviti okolici. Kot turistični vodnik sem nekoč preživel veliko časa

Spomnim se, da sem podobno fotografijo nekoč naredil na eni od bolivijskih rek – želva, ki se sonči na podrtem drevesu. Da bom imel priložnost narediti še eno le nekaj minut ven iz Ljubljane, pa si ne bi mislil.

na turističnih ladjicah, a v glavnem le v centru glavnega mesta. Zato pa toliko bolj uživam vsakič, ko zaplujem globlje v območje Ljubljanskega barja. Ljubljana je tam skoraj povsem divja reka, s poraščenimi bregovi, vejami, koreninami ter debli, ki ribam in drugemu vodnemu življu nudijo obilo zavetja. Videl sem že lisico in tudi srne, ki so plavale z enega brega na drugega, a z Ivom in Filipom nas je čakalo novo presenečenje – precej velika želva, ki se je sončila na podrtem drevesu. Prizor bi bil še lepši, če bi šlo za domačo močvirsko sklednico in ne tujerodno rdečevratko, a vseeno česa podobnega na obrobju našega glavnega mesta res ne bi pričakoval. Pri vsem pa je najboljšje, da se pod vsako potopljeno vejo in za vsako korenino lahko skriva velika riba, ki čaka v zasedi.

Z operirano nogo in berglami je bilo kobacanje iz čolna še težje, kot je bilo priti vanj, a vseeno sem komaj čakal, da nam tak ribolov uspe znova ponoviti. In res naju je s Timom na svoj čoln tokrat povabil še en Barjan Jure. Znova smo se obrnili proti barjanskemu delu Ljubljane in se tja vozili z ravno pravo hitrostjo, da smo lahko lovili z vlekom. S Timom sva silikonsko vabo in pa vobler vlekla dobrih deset metrov za čolnom, medtem ko je Jure spretno krmaril in se izogibal potopljenim drevesom. Na ta način sem nekoč prav na Ljubljani ujel svojo prvo ščuko, a tokrat nisva bila uspešna. Za največ vznemirjena tisti dan je poskrbel Tim oziroma njegova najljubša rdečeoranžna, silikonska vaba. Med vijačenjem je začutil nekaj ob vabi, ven pa je potegnil umetno ribico brez repa. Res je bil rep že nekoliko načet, a vseeno smo dobili nekaj zagona – morda pa ga je le odtrgala ščuka med svojim napadom. Žal tisti dan nismo prišli do ščuke, sva pa nekaj precej posebnega doživela s Klemnom, ki me je kot naslednji povabil na čoln. Počasi sem se že navadil vstopov in izstopov s čolna, je pa bilo tokrat nekaj posebnega, saj ima Klemen »gumenjaka«. Skoraj dve uri sva se vozila proti toku in se nato začela počasi spuščati nazaj v smeri Ljubljane. Dobro uro sva metala vabe pod vsak grm na Ljubljani (na reki je res ogromno zatočišč za ribe in vsak met je lahko »dobiten«; to pomeni tudi, da si je treba vzeti veliko časa in temeljito prečesati oba brega v upanju na ugriz). Ob enem mojih metov v mali obrežni zalivček, v neposredno bližino potopljene drevesa, pa se je nekaj v vodi zganilo. Jasno sva videla večjo

Tole ščuko iz Ižice je Filip pretental s pomočjo silikonske ribice.

Začudeno smo se spogledali ob pogledu na ograjo, ki je bila razpeta čez celo Ižico. Še bolj pa nas je začudilo dejstvo, da na svojem mestu ni več mosta, ki bi moral biti tam (nadomestnega sicer že pospešeno gradijo).

Ljubljana ni bogata z ribami samo na Barju, ampak tudi v središču. Le kakšnih sto metrov stran od Prešernovega trga smo z blestivko prententali tega res velikega klena.

Kljub temu da smo letos poskušali čim več loviti s čolna (predvsem zaradi mojih težav s kolenom), pa to ne pomeni, da se na vodah Ljubljanskega barja ne da loviti tudi z brega. S 60 centimetri je to Timova največja ščuka v življenju.

Kup vab, ki sva jih s Klemnom preizkusila, je proti koncu dneva postal že precej zajeten. Skoraj vsako od teh vab je do čolna zasledovala vsaj ena ščuka, a tisto nedeljo niso želele prijati.

ščuko, ki je iz zavetja počasi priplavala v smer silikona, si ga na kratko ogledala in odplovla stran. Adrenalin nama je narasel v pričakovanju ugriza, a do njega ni prišlo. Seveda sva se tega dela reke temeljito lotila, vendar brez končnega uspeha. »Ribe so!« sva polna optimizma krenila naprej. Približno 20 minut kasneje je Klemnovi vabi skoraj do čolna sledila »profesorica«. A do ugriza ni prišlo. Isto se je nekajkrat zgodilo tudi meni – ščuke so bile več kot očitno radovedne, ne pa lačne. Menjavala sva vabe – potezanke, kovinske žlice, silikoni, voblerji, vrtljivke ... Za skoraj vsako vabo je tisti dan k čolnu prišla tudi ščuka, a ugriza ni in ni bilo. Ko se je kakšna plenilka pojavila ob najinem čolnu, sva poskusila vse, da bi jo prepričala v ugriz – hitro premikala vabo, jo vlekla gor dol, trzala z vabo ščuki pred usti, a ni nič pomagalo. Med čakanjem na ugriz sva s Klemnom razglabljala o velikostih vab – v toplejših mesecih naj bi ščukam prijale manjše vabe, saj lovijo bolj pogosto, medtem ko pozimi pridejo do izraza večje vabe. Takrat ščuke hranijo energijo in z vsakim lovom želijo dobiti dovolj hrane za nekaj dni. Takšna je vsaj teorija. Po drugi strani pa marsikdo pravi, da velja pregovor »Velika vaba za veliko ribo«. Kakorkoli že, s Klemnom sva poskusila vse velikosti, materiale in oblike. Vmes je sicer ena ščuka meni prijela, a tako previdno, da se je snela, še preden bi jo uspel zajeti v sak. Še enkrat sem bil blizu uspeha, ko sem zalučal največjo vrtljivko v moji zbirki vab v enega od pritokov reke Ljubjanice. Ko sem jo navijal proti sebi, je proti njej skočila ščuka in jo zgrešila. Hitro sem poskusil z novim metom in postopek se je ponovil – navijanje, ki mu je sledil skok v prazno. Prav neverjetno, da sva tisti dan videla vsaj 15 radovednih ščuk, edina, ki je dejansko želela napasti vabo, pa jo je zgrešila dvakrat zapored.

V eni od letošnjih številčk Ribiča je bil članek, ki je temeljito opisal ščuko in njene navade. V članku je izpostavljeno, da je angleško ime vrste *Northern pike* (severnjaška ščuka), torej riba, ki ji ustrezajo hladnejše vode. In Ljubljana je vedno precej hladnejša od ostalih vodnih teles v okolici. Reka pozimi sicer nikoli ne zamrzne, a tudi poleti ne preseže 20 stopinj. Ne le obilica skrivališč, tudi hrane je za plenilske ribe v Ljubljani ogromno. Poleg ostalih rib so tu še race pa nutrije, žabe, podgane, miši ... Vse, kar si vrhunski plenilec lahko zaželi.

Čeprav je največ ribjih zatočišč na voljo v barjanskem delu reke, pa je Ljubljana bogata z ribami tudi v samem centru našega glavnega mesta. Tako ščuke kot belice so odlično znajdejo tudi v betonskem koritu, v katerega so pred kakšnimi 100 leti spravili Ljubljano od Špice pa čez celo mesto. Ta del pa sva s Timom raziskovala v družbi Alena in Marcela. Z Alenom sva bila skoraj 30 let nazaj skupaj »podmladkarja« v ribiški družini Barje, sedaj

pa je njegov sin Marcel morda najmlajši mladinec, kar jih naša ribiška družina premore. Na čolnu je bila pri štirih ribičih precejšnja gneča in morali smo biti zelo pozorni pri metih, da ne bi slučajno trnka namesto v ščuko započil v soseda. Živo se spomnim, kako me je po licu udarila silikonska ribica ob Marcelovem metu. Vse se je srečno končalo, a z Alanom sva redno ponavljala pravila: »Poglej okoli sebe, preden vržeš, zavedaj se svoje okolice in drugih ribičev na čolnu«, »Če se enemu vaba zatakne za vejo ali dno, tudi ostali povlečejo svoje ven, dokler ne rešimo zapleta« ... Lahko bi rekel, da sva večkrat dobila občutek, da je šlo fantoma pri enem ušesu noter in pri drugemu ven.

Lov v centru ima poseben draž – malo je glavnih mest, v katerih je možno v samem središču ujeti metrsko ščuko. Po drugi strani pa je moral biti Alen ves čas na preži, da je uspešno krmaril med turističnimi ladjicami in športnimi čolni. Dolgo so se nam ribe izmikale, a vseeno smo imeli asa v rokavu. V Ljubljani vodo iz reke Ljubjanice uporabljajo tudi za hlajenje nekaterih stavb. Ko enkrat zaokroži čez hladilni sistem, pa se vrne nazaj v reko. Mesta takšnih izpustov je precej lahko najti, saj prihaja notri voda pod pritiskom in je na površini moč videti mehurčke in valovanje. Ob povratku iz mesta je bilo ob zidu moč videti, da v tem trenutku vračajo vodo nazaj. Ker pa vsi ti mehurčki zelo ustrezajo tudi ribam, predvsem belicam, sem hitro zamenjal silikonsko vabo za blestivko in jo vrgel v sredo dogajanja. Le nekaj sekund je trajalo, da je na novo vabo nekaj prijelo. Kmalu se je izkazalo, da gre za klena, in to zelo velikega. Nad ribo nismo bili navdušeni le mi, pač pa tudi nekaj turistov, ki so opazovali dogajanje na vodi. Po slikanju je skoraj 60-centimetrski klen odplaval nazaj, mi pa smo se tudi vrnili proti našemu izhodišču.

Če smo poleti v glavnem lovili s čolna (predvsem zaradi mojih težav z nogo), pa to vseeno ne pomeni, da se na Ljubljani in njenih pritokih drugače ne da loviti. Jeseni sva se s Timom odpravila v lov na ščuko tudi peš. Veliko dostopov res ni, a kjer je volja, je tudi pot. Če sva Filip in jaz v prvi polovici leta oba podrla svoja rekorda, kar se tiče dolžine ujetih ščuk, se nama je v oktobru pridružil še Tim – ščuko, dolgo 60 centimetrov, je dobil na silikonsko ribico in tako lepo zaokrožil zelo uspešno ščukarsko leto 2024. Reka Ljubljana in njeni pritoki so bili letos do nas letos zelo radodarni.

Za konec bi rad povedal, da imamo mi trije veliko srečo – ne le, ker nas prijatelji Barjani z veseljem vzamejo s seboj in nam omogočijo ribolov tudi v skritih kotičkih Ljubljanskega barja, pač pa tudi, ker lahko kadarkoli (če le vreme dopušča) lovimo vse vrste rib v zelo bogati reki Ljubljani.

Besedilo in fotografije: Blaž Dominik

MUHARJENJE Z MOKRIMI MUHAMI (2. del)

Glede na odzive na prispevek o mokrih muhah v prejšnji številki sem pripravil še nekaj opisov znanih muh, njihovih vezav in pogojev, ki jih velja preizkusiti. Vsekakor lahko naredimo tudi izpeljanke po svojih potrebah in željah, da jih svojim lokalnim revirjem kar najbolje prilagodimo. Za izdelavo lahko uporabimo običajne materiale, ki jih že imamo. Morda si privoščimo kakšne od novejših in jih sproti preizkušamo. Lahko pa se tudi malo poigramo in naredimo bolj ali manj originalne posnetke, s katerimi so lovili že davno pred nami.

Oranžna jerebica

Verjetno ena najbolj znanih mokrih muh je verjetno oranžna jerebica (lahko tudi »oranžna in jerebica«, originalno angleško: »partridge and orange« ali »orange partridge«). Opisana je bila že pred skoraj dvesto leti in temu primerno ima med mokrimi muhami kar nekakšen zvezdniški status. Uporablja se večinoma med rojenjem določenih vrst šašev, s katerimi se barvno ujema, predvsem pa v trenutkih, ko na vodni gladini opazimo male oranžno rjave enodnevnice, ki zaključujejo svoje življensko poslanstvo ali pa so ga že končale. Kar je pri nas večinoma slučaj v toplih poletnih večerih, tik preden se stemni. To je tudi trenutek, ko z omenjeno moko muho lahko zelo uspešno lovimo tudi brez razenja (uporabljamo t. i. »dead drift«), ali pa pred ribo v toku zanihamo le toliko, da imamo z muho neprestano stik. Pri tej muhi je velikost lahko zelo različna. Od velikih na številki osem, s katerimi lovimo večinoma na slepo, pa do zelo malih na številkah osemnajst, s katerimi smo lahko kos najbolj izbirčnim ribam v poletnih večerih. Ker je njena barva sama po sebi precej vidna in dokaj izstopajoča, je lahko prav uspešna tudi preko dneva in mnogi jo uporabljajo tudi kot vsestransko muho za iskanje na klasični način muharjenja z moko muho v trenutkih, ko se na vodi nič ne dogaja.

Trnek: poljubni širok trnek za mokre muhe #8-#18

Vezalna nit: oranžna/oranžno rdeča (tanka)

Moja najljubša poletna verzija oranžne jerebice

Srebrni pajek s črno UV-prejico in jerebico

Telo: oranžno rdeča vezalna nit, porebrana s srebrno žico
Mike: naravna jerebica, lahko tudi kokošje pero krem barve
Opsrje (po želji): oranžna UV prejica

Srebrni pajek

Prav tako ena bolj znanih mokrih muh je (tudi v zlati izvedbi) zelo uspešna v pogojih, ko na primer voda ni najbolj bistra, v hitrejših predelih ali pa v trenutkih z nižjo intenziteto svetlobe. Takrat jo lahko uporabimo tudi v precej večjih izvedbah, v običajnih

Naravno pero jerebice in pripravljeno pero za vezavo mokre muhe

Mokra ajdovka, vezana z jerebico ter pavom v oprsju

Mokra izvedba zajčjega ušesa z jerebico

pogojih in preko dneva pa je nekako najbolj uporabna varianta velikost številka štirinajst. Za še boljšo vidnost muhe lahko za oprsje uporabimo tudi kakšno od modernih prejc, ki reagirajo na ultravijolično svetlobo. Najbolje morda s črno ali biserno barvo. Količina slednje je odvisna od nas in če je dodamo malo več, jo lahko z iglo potegnemo ven iz oprsja, ko je muha že končana in nam nato vzdolžna vlakna lepo obkrožijo srebrno telo, muha pa postane še bolj vidna. Tudi ta muha je zelo primerna za »iskanje« in ribolov na slepo.

Trnek: poljubni širok trnek za mokre muhe #8-#14

Vežalna nit: črna (tanka)

Telo: srebrna lameta porebrana s srebrno žico (lahko tudi biserna lameta*)

Mike: naravna jerebica ali v temni barvi, lahko tudi kokošje pero temnejših barv

Oprsje (po želji): črna ali biserna UV-prejica

Mokra ajdovka

Še ena znana in precej široko uporabna mokra muha, ki pride najbolj prav v trenutkih rojenja ali pa pred rojenjem manjših enodnevnih. Slednje so v naših rekah zelo številčne in pogosto na ribjem jedilniku in ta muha jih prav dobro oponaša. Veliko muharjev ima največ problemov prav v trenutkih, ko ribe ne jedo niti globoko niti na površini, pač pa, kot temu pravimo, v vodnem filmu. Ravno to je eden od trenutkov, kjer mokra ajdovka lahko reši marsikaj. Tudi pri običajnem ribolovu na slepo je lahko prav uspešna, prav tako v malo večjih izvedbah. Načeloma se nekako najboljše obnese na velikosti trnka številka štirinajst. Izjemoma lahko pogoji zahtevajo zelo drobne mokre ajdovke, zato je dobro vedno imeti s seboj tudi nekaj majhnih verzij, s katerimi je običajno najboljše, da lovimo ciljno ribo, ki jo dobro vidimo.

Trnek: poljubni širok trnek za mokre muhe #8-#18

Vežalna nit: rjava (tanka)

Telo: vlakna fazanovega repa porebrane z bakreno žico

Mike: naravna jerebica ali v temni barvi, lahko tudi kokošje pero temnejših barv

Oprsje (po želji): vlakna pava, rjava UV-prejica,

nekateri tej muhi dodajajo tudi rep iz vlaken fazanovega repa

Zajčje uho

Verjetno vsem znana suha miha ali ličinka, s katero je večina od nas nekako začela svoje vežalno popotovanje, ima to prednost,

da jo lahko tudi precej dobro obtežimo, ne da bi pri tem preveč vplivali na silhueto in naredili mokro muho predebelo. Seveda je osnovna izvedba neobtežena muha, s katero prav tako lahko precej uspešno lovimo na slepo. Pri obteženih variantah za ribolove v globljih predelih pa svinčeno žičko spodaj enostavno prekrijemo s tanko plastjo znamenite prejice iz zajčjega ušesa. Slednja je lahko različnih barv in uporabimo tiste, ki so se nam do sedaj izkazale najboljše. Muho lahko obtežimo še bolje z uporabo volframove kroglice, ki jo lahko skrijemo v oprsje ali pa pustimo nepokrito. Tudi tu uporabimo lahko črno za naravni videz ali pa katere koli druge barve, ki jim najbolj zaupamo. Z malo daljšo in tanjšo predvrstico, z nekaj popravljanji vrvice gorvodno in s primerno težko muho lahko dosežemo in prelovimo tudi precej globoke in od nas oddaljene predele. Muha se bo med tem iz globlin precej naravno dvigala in ravno takrat imamo običajno tudi prijem. Če poskrbimo, da je pot dviga muhe tudi precej blizu naravne smeri toka in ne vedno le počez, bomo še bolj uspešni. Malo več znanja uporabe popravljanja vrvice in malo daljša palica sta pri tem v veliko pomoč. Vmesne prekinitve in popravki, da nam muha spet potone, ko se je že dvignila proti površini, so pri teh muhah velikokrat najbolj uspešni.

Trnek: poljubni širok trnek za mokre muhe #8-#14

Vežalna nit: rjava (tanka)

Telo: prejica iz zajčjega ušesa, porebrana z bakreno žico

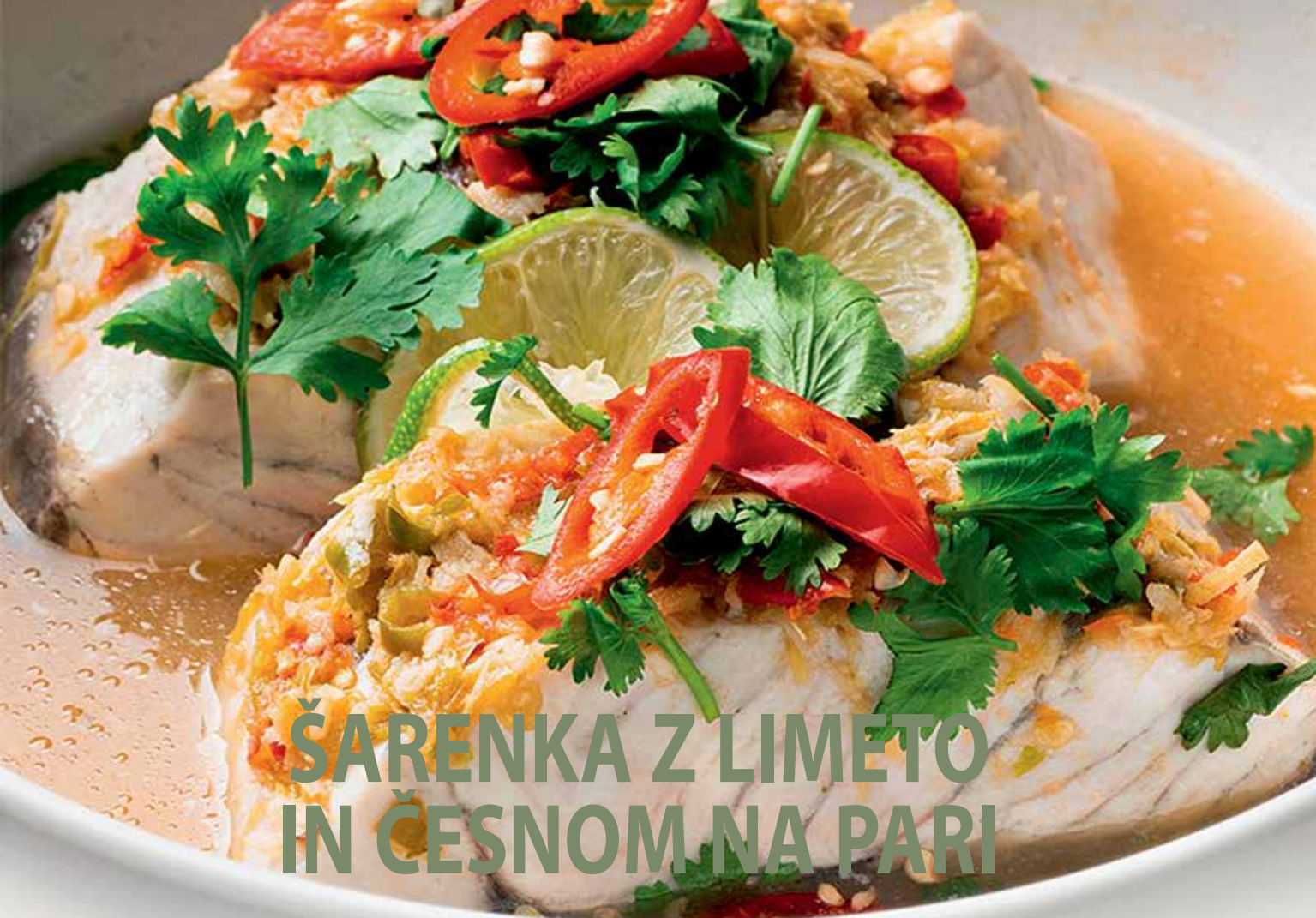
Mike: naravna jerebica, lahko tudi kokošje pero svetlejših barv

Oprsje: prejica iz zajčjega ušesa, vlaken pava, rjava UV-prejica,

Rep: mike peresa, s katerim navijemo mike tudi spredaj

Ne pozabimo na tri pomembne stvari. In sicer to, da (1) peresa mokrih muh praviloma uvezujemo na način, da najprej privežemo na trnek zgornji del peresa, s katerim bomo muho omikali. (2) Med navijanjem peresa mike sproti popravljamo v smer nazaj in kot tretje (3), da ne naredimo več kot treh, maksimalno štirih navojev mik. Bolje malo manj kot preveč je pri mokrih muhah tudi splošna zakonitost. Mnogim muharjem bo verjetno zelo pri srcu tudi verzija z obtežitvijo s pomočjo volframove kroglice, ki jo lahko uporabimo namesto oprsja, obenem pa nam tudi lepo razširi mike med potovanjem muhe skozi vodo. Vidna kroglica je lahko obenem tudi tisti del muhe, ki naredi muho zanimivo v pravih pogojih. Tudi v zadnjih tednih muharske sezone, ki so tik pred nami.

Besedilo in fotografije: Tomaž Modic

ŠARENKA Z LIMETO IN ČESNOM NA PARI

Kuhanje rib doma na sopari je preprostejše, kot si mislite – traja manj kot 15 minut, za njeno pripravo pa ne boste potrebovali soparnika. Prav tako je kombinacija poparka česna, limete in koriandra izjemno okusna, aromatična in se poda k fileju sveže postrvi, bodisi gojene bodisi ulovljene. Recept nas lahko v mislih popelje na poletne počitnice, prav dobro pa nam bo jed teknila tudi v hladnejših dneh, ki so pred nami.

 ČAS PRIPRAVE	 ČAS KUHANJA	 SESTAVINE ZA
15 minut	15 minut	2 osebi

Šarenka je ena tistih tujerodnih vrst rib, ki jo ribiči radi lovimo. Ker je pogost plen, se pogosto znajde tudi na naših krožnikih. Ne brez razloga, saj je njeno meso okusno, nežno, nima veliko kosti, zato je primerno tudi za ranljivejše skupine ljudi, otroke in starostnike. Najlepše je pripraviti šarenko, ki smo jo ujeli in uplenili sami. Ker jo načeloma smemo loviti do konca novembra (vedno preverimo varstvene dobe v revirjih, saj se te lahko razlikujejo), bo še dovolj časa, da ribo ulovimo sami. Lahko pa jo tudi kupimo. Za prehrano se pri nas najpogosteje vzrejajo šarenke med hladnovodnimi vrstami, medtem ko je potočnih postrvi in potočnih zlatovčic nekoliko manj.

Sestavine:

- 2 stebli limonske trave, zmečkani in prerezani na pol
- 2 x 200 g fileja šarenke
- rezine limete, za serviranje
- listi koriandra, za serviranje
- 1 rdeč čili, na drobno narezan, za serviranje
- morska sol
- dušen riž za prilogo

Pikantna omaka z limeto in česnom:

- 4 rdeči čiliji, grobo narezani

- 2 korenini koriandra, grobo sesekljani
- 4 stroki česna
- ½ žličke morske soli
- ¼ skodelice piščančje ali ribje juhe
- 3 žlice ribje omake
- 3 žlice limetinega soka
- 1 žlička sladkorja

1 Za pikantno omako iz limete in česna z možnarjem pretlačimo čilije, korenine koriandra, česen in sol v grobo pasto. Prestavimo v skledo in zmešamo z osnovo, ribjo omako, limetinim sokom in sladkorjem.

2 Limonsko travo položimo na krožnik, ki je dovolj velik, da vanjo položimo kose rib, a dovolj majhen, da jo postavimo v vok ali veliko globoko ponev s pokrovom. Ribo položimo na limonsko travo ter posolimo.

3 Vok ali ponev do približno ¼ napolnimo z vodo in zavremo. Iz folije naredimo podstavek tako, da ga zmečkamo v grob valj in zvijemo v krog. S kleščami postavimo podstavek iz folije v vrelo vodo. Nanj postavimo krožnik z ribami in ga potisnemo navzdol (nivo vode mora biti pod krožnikom). Pokrijemo s pokrovko in dušimo 5 minut. Nato pokrov odstranimo in ribe prelijemo s pikantno omako iz limete in česna. Ponovno pokrijemo in kuhamo na pari še nadaljnjih 6–7 minut ali dokler riba ni toplotno dovolj obdelana.

4 Ribji krožnik previdno vzamemo iz ponve. Okrasimo ga z rezinami limete, koriandrom (tisti, ki ga ne marate, ga lahko zamenjate s peteršiljem) in rezinami čilija. Postrežemo z dušenim rižem.

Dober tek!

Uredništvo, povzeto po: <https://www.marionskitchen.com/>

Pozna jesen ob Blejskem jezeru (foto: Jure Ušeničnik Schifferstein)